

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják. Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona. Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	--	--

AZ „OMGE.” KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Műszaki bizottsága

1905. évi február hó 25-én (szombat) d. u. 4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Földmívelésügyi miniszterium leirata motoros szántógépversenyszervezése tárgyában tett javaslatunkra.

2. A folyó évben rendezendő gépbemutatók programjának megállapítása.

3. Jelentés a gazdasági munkás- és cselédházak terveinek összegyűjtése ügyében folyamatban lévő munkálatokról.

Bolla Mihály s. k.,
b. elnök.

XXII. Tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXII. tenyészállatvásárját 1905. évi márczius hó 25. és 26.-án tartja meg Budapesten a Tattersall részv. társ. istállóiban (szemben a Keleti pályaudvarral).

A vásár díjazási céljaira a földmívelésügyi miniszter 6000 koronát adományozott, ezenkívül kitűzött egy 2000 K. és egy 1000 K. értékű bizsitetdíjat, mely utóbbi két díj csak abszolút tenyészértékkel bíró nyugati fajta bikáknak fog kiadatni. Rendelkezésre áll továbbá egy 1000 K.-ástiszteletdíj, melyet a főváros adományozott.

A vásár tervezetét a bejelentési ívekkel egyetemben az OMGE. titkári hivatala már szétküldötte. Kérjük az érdeklődő tenyésztőket, hogy ha tévedésből nem kapták volna meg a bejelentési nyomtatványokat, ilyenek iránt az OMGE. titkári hivatalához, Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 8. fordulni sziveskedjenek.

A tenyészállatvásárral kapcsolatosan gép- és eszköz-kiállítás is tartatik.

A rendező bizottság.

Szuperfoszfát-műtrágya-közvetítés.

Egyesületünk azon ténykedése, melyet a műtrágyaközvetítés érdekében kifejtett, minden tekintetben jó szolgálatot tett a gazdaközönségnek, főleg azzal, hogy a szuperfoszfát-műtrágya maximális árát az egész országra fixrozta s lehetetlenné tette a gyárosoknak az árak emelését.

Az 1905. évre egyesületünk újból szerződést kötött 1000 vagon 16–21% szuperfoszfát szállítására a Zalánai kénkovand iparrészvénytársasággal, a következő feltételek mellett:

A 16–18% vagy 18–21% vízben oldható foszforsavat tartalmazó szuperfoszfát ára kilogramm-percentageként 49 fillér, a megrendelő vasúti állomására szállítva.

Fizetési feltételek: 1 hónapon belüli fizetés esetén 3% engedmény, 6 hóig kamatmentesen, azontul az osztr. magy. bank mindenkor kamatlábánál 1 $\frac{1}{2}$ %-kal magasabb kamatfizetéssel. Megrendelések e feltételek alatt csak teljes vagonrakományokra fogadtnak el; kisebb szállítványoknál megterítendő a vagonrakomány és darabaru közötti szállítási díjkülönbözet.

Miután egyesületünk csak korlátolt mennyiségű műtrágya felett rendelkezik, a jövő évi szükséglet pedig — a takarmányszükségével járó nagy trágyahiány — miatt előreláthatólag jelentékenyen nagyobb lesz mint más években, ajánlatos, hogy főleg a tavaszi, de az őszi szükséglet fedezése miatt is a megrendeléseket a gazdatársak mielőbb, de legkésőbb 1905. évi augusztus 15-ig tegyék meg, mivel szerződésünk hatálya csak ezen időpontig tart s így ezen időn túl beérkező rendelmények, már nem élvezhetik a szerződés által biztosított kedvezményeket.

Megrendelések az OMGE. műtrágyaközvetítő irodájához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz.) intézendők, mely kívánatra a részletes szállítási feltételeket közli.

Az amerikai buzakivitel csökkenése.

Mezőgazdaságunk most új és szebb kornak megy elébe.

Legfélelmebb versenytársunk, Amerika szemünk előtt nyerstermelő országból iparállammá változik át. Népeisége a rendkívül tömeges bevándorlás következtében amerikai arányokban növekszik, mezőgazdasága pedig már nem képes lépést tartani a gyarapodó népesség fokozódó igényeivel.

Ha ehhez még gyenge termés is hozzájárul, mint az elmúlt évben, Amerika mezőgazdasági kivitele még gyorsabban visszaesik, mint amint azt vártuk volna.

Ez különösen az amerikai buzakivitelre áll, mely oly erős mértékben hanyatlott, hogy ma Amerikában nemcsak beszélnek buzabehozatról, hanem az most már ténynyé is vált. Az Egyesült-Államok híres minneapolis malmi ma már tényleg nagy mennyiségekben importálnak kanadai búzát az őrlési forgalom felhasználásával, hogy részint a belfogyasztásnak szánt lisztkészletüket, részint az Európába szülő kivitelüket avval pótolhassák.

Hogy mily rohamosan csökken most az amerikai buzakivitel, mutatják a következő számok.

Az Egyesült-Államok buzakivitele a legutóbbi három évben hivatalos adatok alapján volt:

1901/02. évben	154.856,102 bushel
1902/03. „	114.181,420 „
1903/04. „	44.230,169 „

Ez oly feltűnő esés, mely kell, hogy gondolkodóba ejtse a közgazdát.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az Egyesült-Államok lisztkivitele is a most lefolyt év augusztus—novemberi negyedben csak 3.242.982 bar-

Megbízható tisztaságú és csiraképes gazdasági-, konyhakerti- és virág-magvak beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté-nél, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

rel volt, míg ugyanaz időszakban 1903-ban a kivétel 6.691,592 barrelt tett ki, tehát a jelenlegi kivétel a múlt évnek felére redukálódott, úgy megérthetjük mily konsternációt szült a váratlan jelenség az érdekelt körökben.

Oly pártatlan és komoly szaktekintély, mint a *Cincinnati Price Current* is teljesen bebizonyított ténynek állítja, hogy a mai magas amerikai buzaárak mellett az Egyesült-Államok malmai nem versenyezhetnek Európa malmaival.

Igen érdekesen illusztrálja ezt az állapotot ugyane forrás a következő megtörtént esettel.

A minneapolis-i Sheffield-King malom manazserje a washingtoni pénzügyminiszter megbízottjának jelenlétében 39 kábelsürgőnyt menesztett Európába, mindegyikben lisztjét barrelenként 5 centtel az előállítás áron alul kínálva különböző országoknak. E 39 táviratra csak két feleletet nyert, az egyik az volt: „teljesen czéltalan ily árak mellett nekünk kábelezni“, a másik: „árak elérhetlenek“.

Vagyis ezen elsőrangú malomnak a mai viszonyok között nem sikerült egyetlen egy európai megrendelésre szert tenni.

De egy pillantás a mai áralakulásra, meggyőz bennünket, mily szokatlan magasak ma az amerikai buzaárak.

Az effektív Nr. 2. buza ára Chicagóban volt:

	1904	1903	1902	1901	1900
január	81-93	70-79	74-80	71-76	61-67
február	86-110	73-81	72-76	72-74	63-67
márczius	89-102	70-75	69-76	73-76	64-67
április	93-102	71-79	70-76	69-74	64-67
május	100-106	74-80	72-76	70-75	63-67
június	98-106	74-85	71-75	65-77	65-87
július	94-112	75-84	71-79	69-71	74-81
augusztus	94-113	77-90	68-78	68-77	71-76
szeptember	105-118	74-80	70-95	66-71	72-79
október	103-119	76-81	67-75	68-71	71-77
november	105-115	75-86	69-77	70-73	69-74
december	—	77-87	71-77	73-79	69-74
évben	81-122	70-93	67-95	63-79	61-87
átlag	103	78	75	72	71

Az áremelkedés tehát 1900 óta állandó, de a most lefolyt évben rohamos és már jóval túlhaladta a dolláros nivót.

Sőt már hónapok óta az effektív buza ára Amerikában 1-2 koronával magasabb, mint itt Európa szívében.

Az OMGE. által közölt nemzetközi gabonapiaczi árak legutóbb így alakultak:

	Budapest	New-York
1905.	k o r o n a	
jan. 2.	20.75	22.47
„ 6.	20.55	22.52
„ 9.	20.40	22.90
„ 12.	20.20	22.29
„ 16.	20.00	22.20
„ 19.	20.05	21.95
„ 23.	20.45	22.10
„ 26.	20.35	22.34
„ 30.	20.25	22.32
febr. 2.	20.15	22.56
„ 6.	20.10	22.50
„ 9.	20.20	22.48
„ 13.	20.40	22.55
„ 16.	20.65	23.00

tehát a buza New-Yorkban most állandóan 2 koronával magasabb mint Budapesten.

Ez oly jelenség, melyet előnyünkre fel kell használnunk. Most itt az ideje annak, hogy malmaink azokat a piacokat, ahol eddig az amerikaiak domináltak, a magyar lisztnek megszerezzék.

Még részletesebben és közelebbről figyelhetjük meg e folytonos visszaesést, ha az amerikai buza és buzaliszt kivételét hetenkint és évenként összehasonlítjuk.

Bradstreet összeállítására szerint a buza- és buzaliszt-kivétel tizenhat legfontosabb unióbéli és kanadai kikötőből így alakult:

	1903/04.	1902/03.	1901/02.	1900/01.
aug. 4.	1.281,000	2.041,000	4.244,000	8.832,000
„ 11.	1.281,000	3.413,000	4.592,000	9.040,000
„ 18.	1.903,000	3.373,000	5.955,000	6.607,000
„ 25.	1.084,000	3.245,000	5.427,000	6.608,000
szept. 1.	1.830,000	3.132,000	6.276,000	4.406,000
„ 8.	1.996,000	3.045,000	5.444,000	6.649,000
„ 15.	938,000	1.999,000	5.435,000	3.841,000
„ 22.	864,000	3.050,000	5.077,000	4.470,000
„ 29.	1.182,000	4.083,000	6.871,000	6.196,000
okt. 6.	1.105,000	2.379,000	5.946,000	4.720,000

	1903/04.	1902/03.	1901/02.	1900/01.
okt. 13.	1.357,000	2.886,000	5.241,000	5.538,000
„ 20.	1.066,000	4.265,000	7.011,000	4.952,000
„ 27.	1.480,000	4.095,000	5.998,000	6.673,000
nov. 3.	1.48,000	4.340,000	5.746,000	5.470,000
„ 10.	1.459,000	3.660,000	4.440,000	4.984,000
„ 17.	1.290,000	2.974,000	5.278,000	5.529,000
„ 24.	1.332,000	3.852,000	4.180,000	5.117,000
decz. 1.	2.102,000	4.202,000	5.704,000	4.605,000
„ 8.	1.139,000	4.608,000	3.761,000	3.880,000
„ 15.	1.145,000	3.363,000	3.256,000	4.333,000
„ 22.	1.081,000	2.336,000	3.560,000	4.292,000
„ 29.	981,000	2.915,000	3.336,000	4.818,000
jan. 5.	1.412,000	3.364,000	5.099,000	3.568,000
„ 12.	701,000	2.771,000	4.879,000	4.690,000

A csökkenés tehát évről-évre hetenkint több mint egy millió bushel.

De e szembevető hanyatlást a gabonával együtt sok más amerikai mezőgazdasági cikk kivételénél is észleljük.

Igy az Egyesült-Államok egész mezőgazdaságára oly fontos tengeri kivitele így alakult:

Évben	bushel
1897/98	208.744.939
1898/99	174.089.094
1899/00	209.348.284
1900/01	777.817.965
1901/02	26.636.552
1902/03	74.833.237
1903/04	55.858.965

tehát egyszerre több mint 700 millió bushellel hanyatlott.

Az Unió zabkivitele ekképpen csökkent:

Évben	bushel
1899/00	41.369.415
1900/01	37.149.812
1901/02	9.971.139
1902/03	4.613.809
1903/04	1.153.714

A leginkább Anglia és Nemetország felé induló zabliszt-kivétel így csökkent:

1900/01. évben	92.198.138 font
1901/02.	59.516.512 „
1902/03.	67.823.933 „
1003/04.	14.526.477 „

Az amerikai szalonna-kivétel ekképp kevesedett:

TÁRCZA.

A kékvér.

Irtá: Bársony István.

Érdekes egyéniség volt a maga nemében.

A pedigregye döntő okmányul szolgált arról, hogy verbális arisztokrata, még pedig régi eredetű. Ezt bizonyította egész külsősége is: alakja, tartása, testének arányai. Nagy származását a szakértő szem az első pillantásra megállapította. Csak egy vonás — még pedig erkölcsi — volt benne, mivel „visszaütött“ legrégebb őseire, akik elvégre valamikor durva, faragatlan fráterek lehettek.

Ezt az egy vonást a modorában lehetett fölfedezni. Mert Lyon — így hívták — goromba volt, akár a legotrombább kuvasz.

Aki csak a külsejét nézte, pompás pointer-alakjától el lehetett ragadtatva. Értelmi színvonal is olyan volt, hogy azzal batran meg lehetett elégedni. De a tetszés csakhamar hanyatlott, ha valaki ennek az érületének kifejezést adandó, megakarta Lyont simogatni. Az e fajta bizalmaskodás iránt semmi érdeke sem volt Lyonnak s kedvetlenségét rögtön gyanus morgással árulta el, amint az ember megpróbálta, hogy hizelegjen és kedveskedjen neki.

Emiatt a „komisz“ tulajdonsága miatt akart rajta tudni első gazdája is, aki szintén arisztokrata lévén, még a polgári feifogáson túl

is neheztelte a Lyon parasztkodásait. Minthogy eladni röstelte, végül egyszerűen visszaküldte a „nevelőapjának“, már mint a Lyonénak, s még az árát se kérte vissza. Ilyenformán járt vele a második vevő is, csak hogy az legalább ötven perczentre egyezett ki a kékvérű eb tulajdonosával, akinek már kezdett a dolog alkalmatlan lenni, mert a harmadik vevő nem elégedett meg az egyezkedéssel, hanem gorombáskodott is.

A mérték mindazonáltal akkor telt be, amikor egy „vevő“ bünyefitő pört akasztott a Lyon gazdája nyakába, s azzal érvelt, hogy ez a kutya tulajdonképpen veszélyes vadállat, tehát nem lett volna szabad kutya-minőségben áruba bocsátani.

Az igaz, hogy erre a felfogásra könnyen juthatott az ideges ember, mert bárhova került is Lyon, első gondja volt, hogy új otthonában elfoglalja a legkényelmesebb divánt. Ha azután ilyenkor valaki rendre akarta utasítani: azt úgy lemorgogta, hogy annak elmehetett a kedve a nevelősködéstől; sőt amint erősebb rendszabályhoz nyúltak volna ellene: Lyon rögtön a leggyanusabban vicsozgatta a fogát és ugyancsak vad tekintettel állott en garde ba.

Minthogy erről sehogyssem lehetett leszoktatni, tulajdonosa végre is odaajándékozta egy pusztán lakó jó barátjának, aki azon kezdte, hogy Lyont még csak be sem eresztette a szobába.

Kutyának kint a helye, mondta, s a tornáczon jelölt ki egy zugot a „kékvér“ számára; ott egy darab pokrócon kellett Lyonnak megszknie a hanyatló dicsőség keserveit. Egyébiránt ez nem nagyon bántotta ökemét; hamar beleszkott az új helyzetbe, csak a többi kutya ne lett volna! . . . Hanem az volt a baj, hogy még vagy öt különféle alomból való kuvasz lebzelt a pusztai ház táján s ez a „csöcselék“ ösztönszerű gyűlölettel volt a „kékvér“ iránt, akinek valahogy mégis csak kedveztek a konyhában, minthogy az „ur“ vele járt vadászni.

Furcsa dolgok is estek volna, ha véletlenül nem lett volna Lyon a magafajtájabeliekhez képest igazi atléta. Ez esetben mindjárt az első napon nagy veszedelem érte volna. De ezzel a nagy csontu, erős izomzatú, bátor, sőt vakmerő legénynyel nem volt tanácsos ki kezdeni, amit igen hamar be is bizonyított, mert az első kuvaszt, amely gyanus indulással közeledett hozzá, úgy verte földböz, hogy a többinek, legalább egyelőre elment a kedve a párbajozástól.

Hiába, azért a hadüzenet valahogy meg volt köztök, ha nem is vivot folytonosan csatát. Készenlétben kellett lenni, s hol egyik, hol másik paraszttal tüzött össze a „kékvér“, úgy, hogy az apró marakodások napirenden voltak. A gyűlölködés nem szünetelt köztök s észre lehetett venni, hogy a pórhad néha tervszerű, együttes támadással lép fel, amit aztán csakis az éber cselédség közbelépése

1897/98.
1898/99.
1899/00.
1900/01.
1901/02.
1902/03.
1903/04.

Az Unio d
csökkent:

1897/98.
1898/99.
1899/00.
1900/01.
1901/02.
1902/03.
1903/04.

Es így tov
sorolva fel.

Ez a nagy
gazdasági termé
némely száraz
játéko okoktól —
ség rohamos szaj
fogyasztó képess

Ez nem
vesszük, hogy a
szetes szaporod
világ minden t
dörló tömeggel

A bevánd
ugyanis volt:

1892-
1893-
1894-
1895-
1896-
1897-
1898-
1899-
1900-
1901-
1902-
1903-

Vagyis az
mészetes szaporo

akadályozott me
Lyonra, az ur k
Veleszületé
bővült értelméve
a helyzetet s m
fejteni anélkül,
szüksége volt, c

Valahánysz
náczot elhagyta,
fedezet nélkül
hatta magát a
oldalról is meg

Ez a veszt
kivált egy volt
nevü, aki enges
leste az alkalma

Szép nagy
mint a hattyu
ellenfele Lyonn
volna egyetlen
kellemetlen lov
Lyon pártjára n
derekán. Ez a b

sorsát, mert Ba
de bötesen elu
letéből. Hanema
vált Lyon iránt
untalan kifejezé
szórónek felborz
vér“ megjelent

Különben
első eseten s r

1897/98. évben	650.108,861 font
1898/99. "	592.651,480 "
1899/00. "	512.553,729 "
1900/01. "	456.122,741 "
1901/02. "	383.159,624 "
1902/03. "	297.338,000 "
1903/04. "	249.685,941 "

Az Unio *disznózsír*-kivitele hasonlóképpen csökkent:

1897/98. évben	709.344,045 font
1898/99. "	711.259,851 "
1899/00. "	661.813,664 "
1900/01. "	661.357,544 "
1901/02. "	556.840,222 "
1902/03. "	490.755,821 "
1903/04. "	561.302,643 "

És így tovább, itt csak a legfontosabbakat sorolva fel.

Ez a nagy visszaesés az amerikai mezőgazdasági termékek kivitelében — eltekintve némely száraz esztendőktől és egyéb itt közrejátszó okoktól — leginkább az amerikai népesség rohamos szaporodásának és folyton emelkedő fogyasztó képességének köszönhető.

Ez nem is csodálatos, ha tekintetbe vesszük, hogy az Egyesült-Államok a természetes szaporodáson kívül minden évben a világ minden tájékáról érkező, óriási bevándorló tömeggel gyarapodnak.

A bevándorlás az Egyesült-Államokba ugyanis volt:

1892-ben	579.663 lélek
1893-ban	439.730 "
1894-ben	285.631 "
1895-ben	343.267 "
1896-ban	258.536 "
1897-ben	2.0832 "
1898-ban	229.299 "
1899-ben	311.715 "
1900-ban	448.572 "
1901-ben	487.917 "
1902-ben	648.743 "
1903-ban	857.046 "

Vagyis az Unio az utóbbi években, a természetes szaporodáson felül, átlagban egy fél-

akadályozott meg, hogy végzetessé ne váljék Lyonra, az ur kedveitjére.

Veleszületett s a tapasztalatok által kibővült értelmével maga Lyon is megértette ezt a helyzetet s meglepő óvatosságot tudott kifejteni anélkül, hogy bátorsága, amire oly nagy szüksége volt, csökkent volna.

Valahányszor szűkebb otthonát, a tornácot elhagyta, mindig ügyelt, nehogy teljesen fedezet nélkül maradjon. Csakis így biztosíthatta magát az ellen, hogy egyszerre több oldalról is meg ne támadják.

Ez a veszedelem folyvást fenyegette, s kivált egy volt a kuvaszok közt, egy Basa nevű, aki engesztelhetetlenül és fáradhatatlanul leste az alkalmat az ortvámadásra.

Szép nagy állat volt ez a Basa; fehér, mint a hattyu és vad, mint a farkas. Méltó ellenfele Lyonnak s ki tudja, hogy végződött volna egyetlen összetűzésük, ha a háziur az ő kellemetlen lovaglőostorával határozottan a Lyon pártjára nem áll s végig nem húz a Basa derekán. Ez a beavatkozás eldöntötte az ütközet sorsát, mert Basa, ugyancsak nehezeltte bár, de böcsen elugrott a további érintkezés körletéből. Hanemazonul csak megelkeseredettebbé vált Lyon iránt érzett gyűlölete, aminek minduntalan kifejezést adott erős morgásával és szörének felborzolásával, valahányszor a „kék-vér” megjelent a szemhatáron.

Különben közel se ment hozzá; okult az első eseten s megértette, hogy hatalmas pro-

millió egészséges, élete virágában lévő bevándorlóval szaporodott.

Az Unio népességének gyarapodása a tíz évi ciklusokban tartott népszámlálások (Census) szerint volt:

1880. évben	50.155.773 lélek
1890. "	62.622.250 "
1900. "	75.568.686 "

tehát az Unio minden évben több mint egy millió lélekkel szaporodik. Így az Egyesült-Államok népességét ez évre, 1905-re, konzervatív számítással 82 millió lélekre tehetjük. Ezek után a legközelebbi cenzus 1910-ben előreláthatólag 89—90 millió lelket fog megállapíthatni.

Egy ily arányokban szaporodó birodalom népessége, különösen ha tekintetbe vesszük, mily bőségesen táplálkozik odaát mindenki a milliommostól a munkásig, — az eddigi buza- és búzaliszt-kivitel bizonyára még igen tetemesen leszorítja.

Évvel szemben az Egyesült-Államok búzatermesztése volt:

1892. évben	515.949.000 bushel
1893. "	396.131.725 "
1894. "	460.267.419 "
1895. "	467.102.957 "
1896. "	417.684.346 "
1897. "	530.149.168 "
1898. "	675.148.705 "
1899. "	547.303.846 "
1900. "	522.229.505 "
1901. "	748.460.218 "
1902. "	670.063.000 "
1903. "	637.822.000 "
1904. "	522.389.000 "

Tehát a búzatermesztés nem áll arányban a folyton szaporodó és bőven fogyasztó népességgel, az kontansnak marad, sőt ha a legutóbbi esztendőket tekintjük, határozottan csökken.

Ez állandónak mondható búzatermesztés mellett minden esztendőben átlag 1.200.000 lélekkel szaporodó birodalom népessége hova-

tovább felemészti saját termelésének feleslegét és belátható időben importra szorul.

Ez minden prosperáló és rohamosan fejlődő ország sorsa, különösen ott, hol a bevethető terület, mint Amerikában, nagy kiterjedésű terméketlen vidékek által limitálva van, sőt a fejlődő ipar és egyéb termelés következtében még kisebbedik.

Mit jelent mindez?

Azt, hogy az európai és első sorban a magyar mezőgazda és malmos megszabadul az eddig oly bénító amerikai versenytől, azt, hogy ezentul több és jobb piacokra számíthat és azt, hogy terményeiért ezentul jobb és állandóbb árakat remélhet.

Paikert Alajos.

Gazdasági kérdések.

Az általános képviselőválasztások eredményeképp az Ausztriával fennálló gazdasági viszonyunk állandó rendezése mind sürgősebb alakban lép előtérbe, különösen pedig azzal a tendenciával, hogy az állandó berendezkedés az önálló magyar vámterület felállítását utján történjék. Természetes dolog, hogy akkor, amidőn egy, több mint harmincz éves gazdasági rendszer megszüntetése és újjal való helyettesítéséről van szó, a közvéleményben erős hullámok keletkeznek és keletkeznek különösen a gazdaközvéleményben, amelynek érdekeit az új rend elsősorban érinti, mivel egészen nyilvánvaló, hogy a magyar mezőgazdaság szemben a külföld elzárkozó politikájával az önálló vámterület felállításása esetén súlyos válságba fog jutni, elvesztvén Ausztria biztos piacát, melyet a jövőben már csak külön szerződéssel, tehát csak nehezebb feltételek mellett biztosíthat magának újra.

Volt alkalmunk már ismételtelen régebben és a legutóbbi időben is kimerítő

tektora van a „kékvernek”. Hanem azért nem mondott le a bosszuról, amit annál könnyebben tervezhetett, mert ő volt a kuvaszok közt a szóvivő. Ha idegen ember jött a pusztára, Basa rohanta meg először s egy kis megfigyeléssel hamar meg lehetett állapítani: vajjon komolyan haragszik-e, vagy csak szokásból házsártosodik. A többi kuvasz teljesen alárendelte magát a „vezér” ítéletének és szándékának s ha valamelyik olyankor is tüzelt, amikor Basa szerint nem volt rá oka: nekiment, lemarta, megbüntette.

Annnyira „egy kézre” játszottak ilyformán, hogy egynemely esetben valóságban mintha összebeszéltek volna, úgy viselkedtek.

Ennek szomorú bizonyosságát egy ízben szegény Lyon tapasztalhatta leginkább.

A „kékver” kint ült a nagy akácfa alatt s hátát óvatosan a fának támasztva, morfondirozott. A kuvaszok egymás közt tárgyaltak eközben valamit; összebujtak, egymáshoz dörögöltek, szinte sugdosódtak, úgy morogtak, ásitottak, nyihogtak. Azután szétváltak s kettő közülök lefeküdt a porba, a nagy akácfa mögött, éppen a Lyon háta irányába. Jobbról és balról is elhelyezkedett egy-egy. Basa pedig, a cselszövő vezér, szőreborzoltan kezdett a kert felé kocogni, mintha ott érdekelné valami. Lyonra rá se nézett.

Kisvártatva nagy haraggal rohant Basa a kertet kőritő füzes felé, s dühös ugatással figyelmeztette az egész pusztai tanyát, hogy

neki nem tetszik valami. Erre Lyonban is felébredt a kíváncsiság s vérszemet kapva futott ki fedezete mellől a kert irányába. E pillanatban bekövetkezett a katasztrófa.

A hátul leselkedő két kuvasz, nyilván megállapodásszerűen, vadul rohant rá a hadállásából kiszorult kékverre, s ugyanakkor jobbról és balról szintén támadtak a készenlétes hadak. Alighogy a marakodás lármája felhangzott, visszafordult Basa is és mitsem törődve a füzessel, — ahol különben nem is volt senki, akire haragudhatott volna, — neki ment Lyonnak előlről.

A szegény kékvert alig lehetett látni, úgy körülrajzolták a paraszt kullancsok. De a vonítása annál siralmasabban hallatszott. Most már nem sokat ért a vitézség ezzel a tulerővel szemben. Lyon üvöltött, mintha nyuzná.

Aminthogy nyuzták is.

Rohant mindenki, az inas, a hetes, a kocsis, a kertész, a szakácsné, a szolgáló, a szobaleány, a bakter, maga a háziur is; de a mentés nagy munkáját együttesen se tudták már idejében kezdeni. A háziur torkon ragadta Basát, s félig megfojtva vágta a földhöz. Mit használt az már akkor?

Szegény Lyon félholtan szabadították ki a szörnyű ütközetből. Nem volt rajta pointer ábrázat. Sántán-bénán, félszemére vakon tengődött hónapokon át, amíg végre is éppoly nyomorultan mult ki, mint bármely girhes kuvasz.

közleményeket hozni e kérdésről, mely éppen fontosságánál fogva megérdemli, hogy minden oldalról megvilágítsák. Azért, amidőn jelen számunkban is folytatjuk a közönség köréből hozzánk e tárgyra vonatkozólag beküldött közleményeket, az csak annyit jelent, hogy a megnyilatkozó véleményeknek helyet adunk, de véglegesen állást foglalni e fontos kérdésben a gazdák illetékes intézményeinek lesz feladatuk, melyek meggyőződésünk szerint úgy, mint eddig, a jövőben is meg fogják találni a helyes utat, amelyre lépniük kell és amelyen a magyar mezőgazdaság boldogulását követelnünk kell.

A „Köztelek” 13. számában Rubinek Gyula alapos és beható cikkében már részletesen kifejtette a közös vámterület megszüntének mezőgazdasági hátrányát. Ohajtom, hogy gazdatisaim a terjedelmes, magvas cikket megszíveljék, mert annak argumentációjára a közel jövőben sokszor nagy szükség leszen.

Nem vagyok azon nézetben, hogy a siker reménye nélkül küzdenek azok, kik a vám-közösség fenntartása mellett buzgólnak a magyar mezőgazdaság érdekében, ellenkezőleg biztos eredmény fogja koronázni működésüket, mert Magyarország helyzete és gazdasági érdekének kényszerítő szempontjai fognak érvényesülni.

Igaz, hogy az iparosok és kereskedők élénk agitációt indítottak a külön vámterület érdekében, amely agitáció ellen a gazdasági körök eddig jóformán nem is védekeztek, mert elég tévesen az agitációt kihatástalannak tartották, most pedig, mikor az önálló vámterület hívei maguk által nem remélt sikerhez jutottak, meg vagyunk lepelve.

Pap Dávid dr. ur a „Magyar vámterület” című alatti könyvet írt az önálló vámterület érdekében és pedig az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megbízásából. Azt állítja előszavában, hogy ő arra kapott megbízást, hogy a vámterület kérdését írja meg függetlenül. Ennek azonban ellentmond az OMKE. által eléktatott hivatalos bevezetés, mely szerint Pap Dávid dr. ur arra kapott megbízást, hogy az Ausztriához való vámvizony kérdését írja meg „a közgyűlés által elfogadott elvi álláspont alapján.” Ez az elfogadott elvi álláspont pedig a külön vámterület.

Egyezőval a munka irányzatos munka. Erről a munkáról azt mondja Rubinek ur, hogy „közgazdasági tudást” mutat. Hát ezen nézetet éppenséggel nem osztom. A kérdésben levő munka egy szóáradat, szótenger, amelyhez képest az Atlanti óceán pocsolya, és éppen annyi a müben a komoly gazdasági létél, mint a hány sziget az Atlanti óceánban van.

A könyv terjedelme 443 oldal, azonban a mezőgazdaságnak — óvatosan — csak 38 oldal van szentelve.

A könyv tövédeleit rendre meczáfolni annyit tenne, mint egy más, háromszor oly

terjedelmű munkát írni, szabadjon az alábbiakban egy-két főtévedésre felhívni a figyelmet. Megjegyzem, hogy téves tétéleinek egész sorozatával már elbánt Rubinek ur kiváló cikke, úgy, hogy most csak némely más ötleteinek kellő megvilágítására fogunk szoritkozni.

Mindenekelőtt nem célravezető és nem objektív elbírálása a külön vagy közös vámterület czélszerűségének, ha ezen kérdést a történelem alapján akarjuk elbíralni. Ez nem a múlt, hanem a jelen kérdése és a jövőé, a vámterület ügye gazdasági, vagyoni, pénzkérdés és ennek eldöntésénél egyedüli megengedett szempont az: hasznos lesz-e az országra, vagy nem?

Pap Dániel ur 111 oldalon magyarázza, jórészt a politikai szenvedély hangján a vámterület történetét. Erre vonatkozó fejtegetéseinek mottója: a szurony hegyén. Ezen 111 oldal egyszerű czélja az izgatás. Jól tudják a külön vámterület hívei, hogy a külön vámterület a magyar mezőgazdaság esődjét jelenti s hogy edessé tegyék a méregpirulát, appellálnak a jó magyar mezőgazda kurucz-szenvedélyére. Azt hiszik, elfogadják a magyar mezőgazdával az önálló vámterületet csupa méregből az osztrák iránt.

Sokkal világosabban kitetszik az internacionális töké czélja ezen eljárásból, semhogy böcs törvényhozóink, ha kellőleg felvilágosítottak pro és contra, a helyes utat meg ne találják.

Hogy a közös vámterület Magyarországra nézve hasznos-e vagy káros, annak megoldása a vámtarifában van, de nem azon tarifákban, amelyek fennállottak, hanem abban, amely a övőre nézve fenn fog állani.

Teljességgel nem lehet belátni, hogy miként bírálhassuk el ezen egész kérdés czélszerű vagy czélszerűtlen voltát, a ferradalom éveiből, vagy a Bach-korszakból, vagy pláne a múlt századokból, de sőt a legközelebbi múltból is?

A merkantilisták hírelen mind Kossuth Lajos köpenybe burkolóznak.

Az önálló vámterület hívei szerint Magyarországon ipart kell teremteni, de azt csak úgy lehet teremteni, ha iparunkat az osztrák ipar ellenében megvédelmezzük magas vámokkal, ezen iparfejlesztés költségeit pedig a mezőgazdaság fizesse meg. Ha pedig eléretnek — szerintük — az az állapot, hogy Magyarországon fejlett ipar volna, akkor a mezőgazdaság sorsa is jobbra fordul, mert belföldön megsza- porodnak a fogyasztók, nem kell annyi nyers-terméket kivinni.

Nagy, óriási, végzetes tévédeések vannak ezen okoskodásban.

Miért jelenti ezen okoskodás a magyar mezőgazdaság végleges tönkretételét?

A következő okokból: Milyet Ausztria a külön vámterület alapjára áll, saját mezőgazdaságát kell a legnagyobb mértékben fejlesztenie, azért, hogy magában Ausztriában az ipari termékek fogyasztóit megsza- porítsa, megerősítse. Ebből a czélszól magas vámokat fog vetni a magyar mezőgazdasági termények ellenében. Hova fogunk fordulni nyers-termékeinkkel?

Megmondom az igaz választ. *Schova.* Mert a mi termékeink a Balkánnak nem kelle- nek, Angliába pedig nem vihetjük. Nem vihetjük,

mert messze van s mert Anglia is előbb-utóbb a védvamos politikára tér át mezőgazdasága érdekében.

Mit fogunk már most csinálni mi szegény magyarok?

Először eladjuk földjeinket, amelyeket egy internacionális töké fog megvenni olesón, bizva a szebb jövőben.

Másodszor visszatérünk a natural gazdaságra. Mindenekelőtt azonnal újra behozzuk az ugart, pénzünk nem lévén, tisztjeinket, embereinket termékekkel fizetjük. Az adót majd elengedik, az állam pedig eljen — *fényes vámbérételeiből.*

Ugy-e szép jövő? Nem annyira szép, de biztos.

Tegyük fel azonban, hogy ötven év múlva csakugyan elértük volna a mezőgazdaság teljes esődje alapján azt, hogy megszereztük volna magunknak azt a boldogságot, hogy ipari állammá lettünk.

Hát mi lesz akkor a magyar mezőgazdaságból?

Kérdem, miféle ipar az, amelyet csakis védvamosokkal lehet egyáltalán megteremteni? Fennállhat-e valaha ezen ipar ezen vagy folyton fokozott védvamosok nélkül?

Soha. Az az ipar, mely csak úgy tud létesülni, hogy védvamosokkal teremtjük meg, az ezen védvamosok soha sem fogja nélkülözhetni?

Mi következik ebből? Az, hogy a mezőgazdaságot ádozzuk fel ma, hogy ipart teremthető legven, ha pedig ipart teremtettünk, ádozzuk fel azért, hogy azon drágalátos áron szerzett ipart fenntarthassuk.

Mert az kétségtelen, hogy az ipar, ha azt védvamosokkal teremtettük, védvamosok nélkül soha nem állhat meg.

Ha pedig más államok iparezikkeit ide be nem engedjük, a mi mezőgazdasági cikkeink kifelé nem mehetnek.

Amit pedig az iparpártolók a belső fogyasztás emelkedéséről beszélnek, mese.

Miért? Azért, mert kérdem, lehetségesnek tarthatjuk-e, hogy belföldön valaha oly fogyasztó közönségünk lehet, amilyen ma Ausztriában készen van számunkra, s amely a dolgok természetes fejlődése folytán napról-napra nő. Azután pedig mit képzelnék az önálló vámterület hívei a magyar mezőgazdaság termelési képességéről? Ha Magyarországon virágzó ipar fejlődne ki valaha, ennek igényeit a magyar mezőgazdaság játszva volna képes kielégíteni. Hiszen a magyar mezőgazdaság még mindig extenzív. Aki ismeri viszonyainkat, tudja, hogy sokkal, de sokkal többet volnánk képesek termelni, ha még az ausztriai területnél is nagyobb fogyasztó piacunk volna.

S ily kilátások közt ajánlják nekünk, hogy eddigi egyedüli fogyasztó piacunkat romboljuk le, semmisítsük meg és teremtünk helyette másikat.

Szinte csodálni lehet, honnan veszik a bátorságot a merkantilisták, hogy nekünk ilyen ajánlatot tegyenek?

Mit szólna a német mezőgazdaság, ha nekik efféle ajánlatot tenne az ottani ipar.

A német kereskedelmi szerződés egyáltalán keresztül huzta mindazok számításait, akik a magyar mezőgazdasággal azt akarj k

elhitetni, hogy a hatjuk, szabad anélkül. Ez a arra, hogy más jóformán alig v

Az ellenke kik ingyen ken akarnak. Akik a mezőgazdaságból szolgálásba aka

Pap Dávid meglesz az öná osztrák gyárosok

De kérdem ottani gyárat el zászait, melyek o

hagyni, munkása Ez álom, lehet hogy mi fognók számtalan iparez akarva sem nélk

Az sem a hazánkban fiókt

azon közhelyek gondoltak ki. És gyáros van azo helyett kettőt a

magyar gyáráva konkurrencziát.

Az íróaszt de azok, akik a

Miért nem osztrákok sátorfá gyárakat alapítar

Az a feltéve magyar ipar ma csak a nagyon t

De azt ige venni, hogyha m terület, ha min eddig tettünk, ha akkor terhünkre

A magyar mellett kap pénz lehetett. Ez az e gyar kapitalisták nek és gondolják

De mivel sem s nincsen, azért k

lizmus nem vá gondol ő avval, h

legelőször tönkre ez oly szempont

A magyar csak úgy lehet, védelemben, min a védelem, mel kap, az iparnak

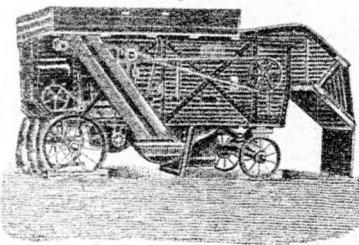
ipar kap.

Ezen az ipar napról-napra szaporodnak, a

elhelyezést keres halás dolog a tö csak nehéz munk

mellől pedig gaz A töké e odakényszeríti t

Jutányos árak! Kedvező feltételek!

Gyártótelep: Budapest, Váci-ut 19. szám. Sörgőnyezim: „Locomobile”.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvény-Társulat

ajánlja különlegességei gyanánt legújabb és legtökéletesebb

gőzcséplőkészleteit

(vas és faromás cséplőkkel) a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Gyárt továbbá: minden fajta gazdasági gépet legmodernebb szerkezetű félstabilgépeket, legújabb malmászati gépeket, Haggenmacher K.—Voll szabad. sikszitákat és daratisztító gépeket és saját bevált rendszere alapján berendez sima-, félmagas-, és magasörlésű malmokat.

AC
ajánl
anya
kész
EKÉ
SZÁ
B

elbírtani, hogy az osztrák piacot bátran szidhatjuk, szabadon eresztethetjük, megélünk mi anélkül. Ez a szerződés megítánt bennünket arra, hogy másutt mint itthon és Ausztriában jóformán alig van mit keresnünk.

Az ellenkezőt mondhatják az iparosok, kik ingyen kenyeret és drága iparcikket akarnak. Akik a magyar népet, mely jelenleg mezőgazdaságból él, örökös szegénységbe és szolgásgába akarják visszalökni.

Pap Dávid dr. azt képzeli, hogy mihielyt meglesz az önálló vámterület, repülnek bé az osztrák gyárosok, munkások, kész a magyar ipar.

De kérdem: az az osztrák gyáros az ottani gyárat el fogja-e kótyavetyélni, beruházásait, melyek óriási értékeket képviselnek, elhagyni, munkásait felpakolni s magyarrá lenni? Ez álom, lehetetlen dolog. Hanem igaz az, hogy mi fognók viselni az ipari vámkat, mert számtalan iparcikkre oly szükségünk van, hogy akarva sem nélkülözhetjük.

Az sem áll, hogy az osztrák gyáros hazánkban főtelepet fog nyitni. Ez is egyike azon közhelyeknek, melyeket a separatisták gondoltak ki. És pedig azért nem, mert hány gyáros van azon helyzetben, hogy egy gyár helyett kettőt alapítson és azért sem, mert magyar gyárával osztrák gyárával csinálna konkurrencziát.

Az iróasztalnál könnyű gyárat alapítani, de azok, akik a pénzt adják hozzá, óvatosabbak.

Miért nem szedték már eddig össze az osztrákok sátorfájukat és nem mentek Romániába gyárat alapítani? Szépen otthon maradtak.

Az a feltevés pedig, hogy megteremtődik a magyar ipar majd belföldi munkásokkal is, csak a nagyon távol jövő zenéje.

De azt igen is biztos kilátásba lehet venni, hogyha megvalósul a külön magyar vámterület, ha mindazon befektetések, melyeket eddig tettünk, használhatatlanná lesznek, hogy akkor terhünk lesz az a bizonyos C lap is.

A magyar gazda ma oly olcsó kamatláb mellett kap pénzt, mint 1867-ben álmodni sem lehetett. Ez az olcsó pénz nem tetszik a magyar kapitalistáknak. Jobb elhelyezés után néznek és gondolják, jó volna gyárat alapítani. De mivel sem szakértelmünk, sem türelmünk nincsen, azért kellene a védővám. A kapitalizmus nem válogatós az eszközökben, mit gondol ő avval, hogy éppen a magyar faj menne legelőször tönkre, ha ősi kuriájából kiforgatjuk, ez oly szempont, melyre ügyet sem vet.

A magyar ipar fejlődése természetszerű csak úgy lehet, ha az nem részesül nagyobb védelemben, mint az osztrák. Nekünk elég az a védelem, melyet az osztrák mezőgazdaság kap, az iparnak is elég az, amelyet az osztrák ipar kap.

Ezen az egészséges alapon a magyar ipar napról-napra fejlődik, mert tőkénk folyton szaporodnak, a pénz napról napra olcsóbb és elhelyezést keres. Földet vásárolni már nem halás dolog a tőke számára, mert a föld drága, csak nehéz munkával jövedelmez, az iróasztal mellől pedig gazdálkodni nem lehet.

A tőke ezen természetes szaporodása odakényszeríti tőkebirtokosainkat, hogy ipari

vállalatokba fektessék, ami helyes, bölcs és hazafias cselekvés, csakis kintartás, nyugalom és komoly akarat szükséges és az eredmény meglesz.

Ha tőkéseink bennlűnek a bankban s spekulációval megelégszenek, akkor a gyár megbukik.

Egy-egy ipari gyárnak öncéljának és élet-céljának kell lennie, mely a vezető egyének összes szellemi energiáját igénybe veszi, de megis hálálja.

A magyar mezőgazdaságnak a konkurrens az osztrák piacon az osztrák mezőgazdaság, a magyar iparnak a konkurrencziája a magyar piacon az osztrák ipar.

Ez helyes így és igazságos.

Miért lett nagygyá a Ganz-gyár? Erre Pap Dávid dr. ur azt mondja:

„A számottevő új magyar ipartelepek jórészt azokban az időkben keletkeztek, amikor kétséges volt, vajjon meg fog-e hosszabittatni a vámszövetség.” Kell-e ennél kibujóbb, labilisabb érv?

Megmondjuk, miért lett nagygyá a Ganz-gyár. Mert nem bankdirektorok és járadék-élvezők álltak az élén, hanem testestől-lelkestől iparosok, akik akartak is, tudtak is dolgozni.

Előrelátható, hogy az önálló vámterület kérdése nem fog lekerülni a napirendről. Gazdáink fognak gondoskodni arról, hogy a közvélemény felvilágosíttassék. A lét vagy nem lét kérdése az. Magamnak is kérek részt a küzdelemből. Addig is végzem, amivel kezdtem. Konduljanak meg a vészharangok. . .

Lelbach László dr.,
földbirtokos.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Az „Ovoid des Barres“ francia répa termesztése.

☞ Fenti répát a vukovári uradalom Lužac nevű gazdaságában termesztjük, mely gazdaság jelenleg 900 holdas, távolsága a várostól 3 km., így nagyon alkalmasnak bizonyult itt egy 60 darabból álló tehenészet létesítése. A tej Vukovárra az arra a célra felállított tejesarnokba szállítatik.

A gazdaság fekvése síknak mondható, a „Vukának“ nevezett ingoványos patak által bekerítve. A gazdaság klímája általában véve szélsőséges, amennyiben a napi hőmérséki süllyedés és emelkedés sokszor a 8–9 C°-ot is meghaladja. A csapadék elosztása szintén nagyon egyenlőtlen, a nyári hónapokban sokszor 6–8 hétig sincs kiadó eső.

A gazdaság talaja középkötött agyagtalaj, a termőréteg mélysége 40–60 cm. közt változik, megfelelő mésztartalommal, altalaja kötött vizet át nem eresztő agyagtalaj. E répaajtát gazdaságunkban 8 év óta termesztjük és a számos kísérletezés dacára ez vált be a legjobban. A magot kezdetben külföldről hoztuk, csak utjabban kezdtünk magot természeteni elsősorban is saját szükségletünkre, még pedig

kedvező eredményre. A művelés alatt álló takarmányrépa területe 10–14 kat. hold. A répa alakja tobozkörtealaku, alul hirtelen elvékonyodik, az oldalgyökerek alig vannak kifejlődve, ami a kiszedésnél és eltarthatóságánál határozottan előnyére válik. Jó tulajdonsága e répának, hogy termése nagyon egyöntetű, nehezen fajzik el, továbbá a répák majdnem egyforma nagyságúak, amit különben a gondos egyezésnek tulajdonítok. E répaajtát hosszátmérője valamivel nagyobb keresztátméréjénél.

A földből meglehetősen erősen nő ki, amennyiben a fele a földben van, másik fele a földből kiáll. A földből kiálló részének színe olajbarna; a répa husa majdnem teljesen fehér, sárgás fuvalattal; átlagos súlyuk 1.5–2.5 kilogramm között változik. Eltarthatóságuk kitűnő, mert akárhányszor a tehenészet által föl nem etetett répát május, június hóban a sertésekkel etetjük fel. A szárazrohadást, avagy mint az Öberndorfinál tapasztalt fejrohadást e répánál egyáltalában nem észleltük.

A répa minálunk a következő megművelésben részesül: A répa előveteménye többnyire a sárga lófogú tengeri. Nyáron a tengeritábla szélére ki lesz hordva a trágya, még pedig 50 szekérral számítva egy kat. holdra. Minden kat. hold külön kazlat kap, földdel gondosan letakarva. A kukorica letörése után, ami rendszerint október közepén történik, a szár el lesz hordva. Most azonnal megkezdjük a trágyázást s pár napra reá az előhántókkal való szántást.

Répa alá rendszerint 12"-ra szántunk. Próbát tettünk a tavaszi trágyázással is, de ekkor a talaj puha lévén, a művelést késlelteti, másrészt ekkor a talaj nagyon össze lesz tiprta.

Tavaszzsal a talajt a csapadék mennyisége és a talaj ülepedése szerint vagy meggruborozzuk, vagy csupán fogasoljuk, annyiszor, amíg a talaj a megfelelő kedvező struktúrát megkapja, aztán sima hengerrel meghengerezük. A vetés sortávola 50 cm. 2–3 cm. mélyre alátakarva. Kat. holdanként 8–10 kg. magot vetünk, előzetesen azonban csiraképességéről mindig meggyőződünk. Még e mennyiség is soknak bizonyult, mivel az egyezés alkalmával alig győzzük a sok répát kitépni.

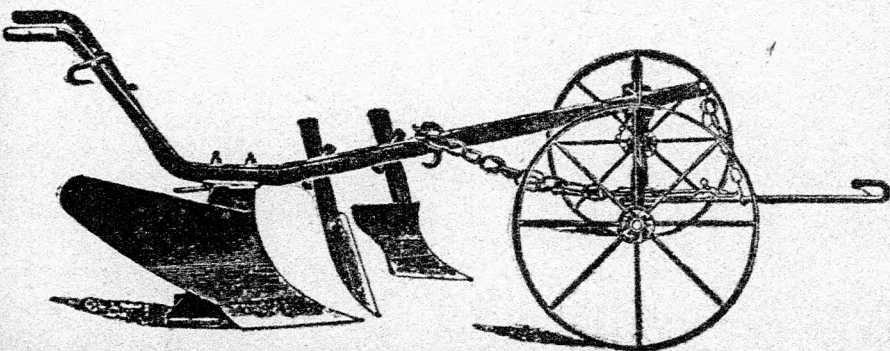
A mag kikelése után, vagy ha nagyon száraz az időjárás, még a kikelés előtt megadjuk a vak kápálást, vagy az ugynevezett sarabolást. Pár napra, ha a sorok már jól láthatók, jön az első sekély kápálás.

Ez a legfontosabb és eléggé figyelemre nem ajánlható munka; a talaj itt teljesen apróra lesz megmívelve, az e célra itt szokásban lévő kis répakapákkal. Ezután jön az egyezés, amely munka szintén nagy gonddal lesz keresztülvive; minden munkásnak megvan a maga előre megvizsgált hosszúságú famértéke (az itteni munkásoknál ez okvetlenül szükséges). Az egyezésnél elvnek tartjuk, hogy 30 cm.-nél se sürűbben, se ritkábban ne hagyjuk a répát, mivel főcélunk nem a nagy répák előállítása, hanem a minél nagyobb quantum. Az egyezés után a sorokat a „Hermann“-féle tengerikapálókval járatjuk. A hátsó késeket le-szedjük úgy, hogy csak 5, ha már bujább a

ACZÉL EKÉK

ajánlom a legjobban bevált szerkezetű teljesen aczél anyagból, pánczél aczélkormányokkal, tégelyaczélból készült ekefejjel **EGYES EGYETEMES** és **TÖBBVASU EKÉMET**, valamint talajmívelő eszközeimet **TELJES SZAVATOSSÁGGAL** olcsó ár és kedvező feltételek mellett

BÄCHER RUDOLF

KIZÁRÓLAGOS
EKÉGYÁRA

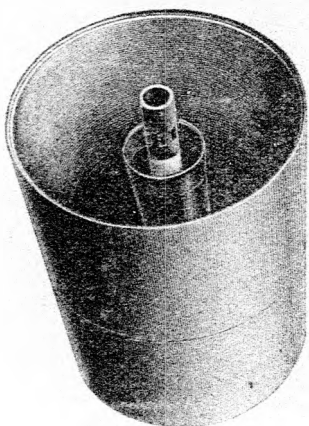
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 68. SZ.
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

teljesen megfelel. A gép, melynek szerkezete az ábrán igen jól látható, 2 főalkatrészből áll, a tulajdonképpeni exsiccator s a gyűjtőhenger. A szárító a tejelömelegítőkre emlékeztet, helyében forog egy nickelből készített dob igen sebeseen. A gyűjtőhengerben van egy kihuzható gyűjtőszekrény, melybe a szárított tej darabokba préselve belehul.

Az exsiccatorral való munka a következő: A légmentesen elzárt készülékből a levegőt annyira kiszivattyuzzuk, hogy egy 700 mm.-nyi vacuum keletkezzék.

Most vizgőt és tejet eresztünk a gépbe, úgy, hogy a tej 4 perc alatt felmelegedjék. A dob és gyalu forgásba hozatván, a szárítás veszi kezdetét. A tej a készülékben körülbelül 44 C° mellett szárad be s darabokra összenyomva behull a gyűjtőszekrénybe. Ha az megtele, elzárjuk a beömlő készüléket, a hengert kinyitjuk s egy új szekrényt állítunk be. A szekrényben levő tejpontot szárító helyiségekben tovább szárítjuk s azután egy egyszerű malmon liszté őröljük. Ha az így nyert tejpontból 100 gr.-t 900 gr. 30 C°-nyi meleg vízben feloldunk, előállítottunk 1 kg. eredeti lefőlt tejet. A keverési arány tehát 1 : 9.

A tejpont nagyban fogyasztására illetve használatára már azért is lehet számítani, mert

27. ábra. A nickeldob, melyen a tej beszárad.

a nagy sütődéknek többé nem kell máról holnapra lefőlt tejről gondoskodni, mert a pékek ezental szákszáma szerzik be a tejpontot s ezzel fognak dolgozni. A tejpont által a kenyér tápértéke tetszés szerint emelhető; ha a liszt-hez tejpont keverünk s abból kenyeret sütünk, így annak tápértéke a marhabús tápértékével egyenlő leendő.

Nagy szerepe lesz a tejpornak a hadseregek ellátásánál, a német, angol és svéd hadvezetőség eredményes kísérletezések után a tejpont már nagyobb mennyiségben fogja alkalmazni s a külföldi gyáraknál nagy mennyiségek kötettek le. Különösen érdekli a tejpont a tengerészetet, mely ezzel egy olcsó, egészséges s eltartható tápszerhez jut. A csokoládégyárak is könnyebben fognak dolgozni a tejponttal, mint a tejjel s a gyártás maga olcsóbb leendő. 40% kakaó, 40% tejpont és 20% cukor megfelelő vízmennyiségben feloldva s felforraltva kiünő tápszer ad.

Kávékonzerveket is gyártanak már tejpont és cukorral keverve s tablettákba sajtolva, ez feloldva igen jó ízű tejes kávé ad. Az ilyen

táppor bányamunkások, vadászok s turisták részére egy igen keresett cikk lesz.

A gazdát első sorban érdekli a lefőlt tejpont értékesítés. A lefőlt tejpont ma a legjobb esetben átlag 15—2 fillérrel értékesíthető; a tejpont gyártásánál az *tisztán* három fillérrel fog értékesülni, a tejpont árát kg.-ként 70 fillérrel számítva. Egy kilogramm 10—11 l. lefőlt tejpontból készül.

A tejpont-gyártás egy feltételét még fel kell említenünk, hogy az esetben érdemes vele foglalkozni, ha naponta legalább 5000 liter sovány tejpont rendelkezésünkre állhat. Nagyobb szövetkezetek s központok lesznek tehát nálunk hivatva a tejpont gyártásába belefogni.

A tejpont-gyártás ipar rohamos fejlődésében találkozunk tehát megint egy új tejponttal. Ezen új találmányon egyszerűen átsiklani, midőn elő-haladni akarunk, nem szabad. Legyünk tehát azon, hogy nálunk is mielőbb a tejpontgyárak kéményei vígan füstöljenek.

Köerfer István dr.

GAZDASÁGI JOG.

Rovatvezető: dr. Szilárd Ferencz.

Megtorlatlan tejhamisítás „indokolással”.

II.

„Tejszövetkezetek czéggjegyzése”.

Közérdeket vélek szolgálni, amidőn jelen soraimmal, mint a gazdasági szövetkezetek egyik közkeletűje, a „Köztelek” legutóbbi számában „Megtorlatlan tejhamisítás indokolással” című, nyilván a sz.-i tejszövetkezet érdemes elnökének közleményére reflektálok.

Hivatkozott közlemény keserűen panaszkodik, hogy a sz.-i tejszövetkezet czéggjegyzése a működés megkezdésének első hónapjaiban még nem volt és ezen idő alatt a szövetkezet igazgatósága, alapszabályai értelmében, büntetéssel sújtott négy tejhamisító teget. Amde ezen négy tag a fenytést számba nem vette, a bírságot le nem fizette, azon kifogással, miszerint czéggjegyzés nélküli szövetkezet érvényes határozatot nem hozhat, így tehát a büntetés kiszabása törvénytelen.

Az ügy bíróság elé került és harmadfokon a kir. Kuria a keresk. törvény 228. §-a és az 1898. XXIII. t.-cz. 1 §-a értelmében a szövetkezet keresetét elutasította azzal, hogy be nem jegyzett czég a törvény értelmében nem létezőnek tekintetik, így érvényes határozatot annak állítólagos igazgatósága nem is hozhat, tehát büntetést sem szabhat ki. Ezzel le-tárgyalatott az ügy és a tejhamisítók nevet-hetnek, a tejszövetkezet pedig fizetheti a nagy perköltséget és demoralizálva van egy nemes törekvés.

A sz.-i tejszövetkezet elnöke ezek alapján óva inti összes gazdátársait, hogy minden tejszövetkezetet okvetetlen czéggjegyzetessenek, illetve annak megtörténtéig az üzemet meg ne kezdjék.

Bármennyire igazat kell adni — fentiek szerint — a tejszövetkezetek czéggjegyzésének multhatatlan szükségességét illetőleg, mégis ezzel

szemben ki kell mondanom, hogy a tejszövetkezetek kötelező czéggjegyzése egyúttal a tejszövetkezetek fejlődésének halála!

Ugyanis országunk tejszövetkezetekének 90 százaléka falvakban, kis községekben van elhelyezve. Ezen szövetkezetek élén rendszerint és a dolog természeténél fogva egy gazdálkodással foglalkozó egyén áll, aki mint elnök működik és végzi az összes szellemi teendőket. Azt hiszem minden kétséget kizár, miszerint ezen vezetőség legalább is felerészben a czéggjegyzett szövetkezetektől megkivánt kereskedelmi törvények rendelkezéseinek egyáltalán nem képes megfelelni, avagy fizikai lehetetlenség — hacsak a fontosabb hivatásának betöltését, a saját gazdálkodását el nem hanyagolja — még elképzelni is, hogy a czéggjegyzéssel járó és minden alkalommal a törvényességhez betérjendő száz és százféle jelentést, kivonatot, további jegyzőkönyveket, meghívót, annak tárgysorozatát, felügyelő bizottsági és igazgatósági jelentéseket, névjegyzéket, tagok változását, forgalmi kimutatást, mérleg-számlát és a többit, hogy mindezt rendszerint elintézhessék, a törvény által megszabott követelmények szigorú és pontos betartásával — ez teljes lehetetlenség.

Legyen szabad megjegyznem, nehogy hazabeszéléssel vádoltassak, hogy az itteni tejszövetkezet félreértések folytán annak idején czéggjegyzése lett; de hogy az ezzel járó írásbeli teendőket elvégezni mily munkát okoz, csak az tudja, aki hasonló minőségben, közérdekből, főleg a kisemberek javára, önzetlenül ilyenfel foglalkozik.

Tapasztalathból beszélek, eltekintve a tejszövetkezet elnökére hátráló erély és türelem, valamint a közöny letörésének labirintusától, a meghatározottabbán állítom, hogy azon pillanatban, amikor a czéggjegyzés kényszerítő és kivételt nem ismerő módon kötelezővé válik, ugyanakkor hazánkban ezen nem régi, de már közismert, áldásos közgazdasági faktora emelkedésében megáll, de tovább megyek és állítom, hogy a már meglevő tejszövetkezetek is tekintélyes számban szét fognak zúlni, mint már kifejtettem volt, egyedül azért, mert az üzem tényével és minőségével arányban nem álló felesleges és óriási írásbeli kereskedelmi szakmunkát követel egy czéggjegyzett tejszövetkezet vezetése.

Földművelő állam létünkre remélhetjük, sőt elvárhatjuk, hogy ezen kérdés alkalmas módon már a közel jövőben meg lesz oldva és pedig oly értelemben, hogy a mezőgazdasággal szoros összefüggésben álló u. n. falusi gazdasági szövetkezetek kereskedelmi törvényeinknek szigorú kötelezettségei alól kivételnek az egyidejűleg kibocsájtandó és egészséges alapon nyugvó, egy a gazdasági tekintetek és követelményeknek is teljes mértékben konvenialó, egyszerűsített rendszabály életbeléptetése által.

Amíg ezen időpont elkövetkezik, addig is a czéggjegyzés nélküli tejszövetkezetek ide beilleszthető törvényeink erejére támaszkodva járjanak el a legnagyobb szigorral, az 1895. évi XLVI. t.-cz. világos rendelkezése és az ezen törvény végrehajtásáról szóló miniszteri rendelet alapján. Ezen törvény a fősolgabírák köteletségévé teszi, hogy a mezőgazdasági ter-

Jobb és

megbízhatóbb

magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 31 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császári és királyi udvari szállító magkereskedésében kaphat.

mények és termékeknel előforduló hamisítási eseteket, mint üldözendő kihágást a legszigorubbant büntessék.

Ez az igazi és legrövidebb orvoslási szere a tejhamisítók megrendszabályozásának.

Egyebekben ezen megtorlási módozatot érthetően és rendkívül érdekesen kifejtette Szilárd Ferencz dr. éppen a „Köztelek” legutóbbi számában, aki — nem tudom — hogy a tejszövetkezetek czéggjegyzetése mellett foglal-e állást, de ha igen, akkor engedtessek még megjegyezni azt, hogy kint a gyakorlatban, a tények bázisán éppen az ellenkező az általános vélemény.

íj. Thassy Imre.

A rovatvezető megjegyzései.

Azon megtisztelő kérdés, amelyet a közlemény írója az utolsó sorokban egyenesen hozzám intéz, hogy szerény véleményemmel a tejszövetkezetek kötelező czéggjegyzetése mellett foglalok-e állást, arra a kellemes feladatra kötelez, hogy a tárgynak bővebb kifejtésébe bocsátkozzam és azt úgy a jogosult kívánalmak, valamint a fennálló törvények szempontjából behatóan megvilágítani igyekezzem. Teszem ezt a legnagyobb örömmel és készséggel, mert ahol érdeklődést tapasztal az ember, ott nem kell attól tartania, hogy fejtegetéseit akár unalmasnak, akár fölöslegesnek találják. A czikk írójának közvetlen hatása előadása különben is meggyőz minket arról, hogy ez a dolog igen sokakat igen közelről érdekel és aktualitás dolgában semmi kívánni valót sem hagy fenn.

Mindenekelőtt disztinválunk kell, hogy jogászai kifejezéssel élve de lege ferenda, vagy de lege lata tárgyaljuk a témát, vagyis abból a szempontból-e, hogy milyen törvényes intézkedéseket tartunk szükségeseknek ahhoz, hogy a tejszövetkezetek ügye úgy gazdaságilag, mint jogilag helyesen és biztos alapokon rendeztessek, avagy abból a másik szempontból, hogy mit tehetünk és mit kell tennünk ugyanezen célok érdekében a most fennálló törvények és szabályok korlátai között? Leghelyesebb lesz, ha mind a két szemponttal foglalkozunk.

De lege ferenda szólván a tárgyhoz, a czikk írójának véleményéhez egész terjedelmében hozzájárulok és felette szükségesnek tartom, hogy a törvény a falusi tejszövetkezeteket és ehhez hasonló alakulatokat, de különösen a kisebb termelési és értékesítési szövetkezeteket minden kényszer és formalisztikus korlátozás alól mentse fel és gondoskodjék arról is, hogy azoknak megalakulása, fentartása és ellenőrzése minimális költség és kiadás mellett történhessen. Elsősorban felmentendők lesznek az ezen kategóriába tartozó szövetkezetek a mai értelemben vett czéggjegyzési kényszer alól, mert ez természetükkel és nyilvánosságukkal sem egyeztethető össze és szinte természetellenes dolog, hogy ezek a gazdasági szövetkezetek egy és ugyanazon szabályok alá tartoznak, mint a szövetkezeti alapon álló nagy kereskedelmi társaságok, holott nyilvánvaló, hogy a kettőnek érdekei és életfeltételei teljesen elütők. A jövő feladata lesz a gazdának termelési és értékesítési szövetkezeit egészen külön alapokon szervezni, minden fölösleges költségtől meg-

szabadítani és ellenőrzés szempontjából gazdasági érdekképviseleti szervek (gazdasági egyesületek, gazdasági bizottság, gazdasági tanács stb. eff.) felügyelete alá helyezni.

Ez azonban a jövő zenéje és némileg másképp áll a dolog, ha a kérdést de lege lata vizsgáljuk és azt keressük, vajon a fennálló törvények és szabályok alapján lehet-e minden tejszövetkezetet arra kötelezni, hogy czéggjegyzetesse és mindenirányban a kereskedelmi, illetőleg az 1898. évi szövetkezeti törvény által előírt szabályok értelmében rendezkedjék be.

Minden olyan egyesülés, amely a kereskedelmi törvény 223. §-ának megfelel és magát szövetkezetnek nevezi, ugyanezen törvény 228. §-a értelmében czéggjegyzetési feltételül tartozik. A 223. §. szavai szerint szövetkezetnek minden oly meg nem határozott számú tagokból álló társaság tekintetik, mely tagjai gazdálkodásának, közös üzletkezelés mellett, illetőleg a kölcsönösség alapján való előmozdítására alakul. Ide tartoznak a többi felsoroltak között nevezetesen a közös termelésre alakult egyletek. Nyilvánvaló a törvénynek az a hízaga, hogy a közös értékesítésre alakult egyleteket nem sorozza a szövetkezetek fogalma alá. A tejszövetkezetek csak annyiban folytatnak közös termelést, amennyiben vajnak vagy sajtnak közös üzem útján való előállításával foglalkoznak. Egyébként feladatuk pusztán a közös értékesítésben fekszik. Ebből következik, hogy az olyan tejszövetkezeteknek czéggjegyzetése se vajjat, se sajtot elő nem állítanak, hanem a tejet átdolgozás nélkül értékesítik, a törvény-széknek nem is lenne szabad bejegyezniök, mert szövetkezetnek csak az olyan társaság tekinthető, amely a 223. §-ban körülírt fogalomnak megfelel és az ottan olvasható taxatív felsorolásban bennfoglaltatik. Kétségre e tekintetben legfeljebb az adhat okot, hogy a törvény szövege ezen felsorolást ezzel a szóval: „nevezetesen” vezeti be.

Nézetünk szerint különben abban a kérdésben, hogy mit tekintünk szövetkezetnek, nem kizárólag a 223. §. az irányadó, már csak azért sem, mert az ezen §-ban foglalt meghatározás oly tágkörű, hogy sokkal többet ölel fel, mint amennyit eredetileg felölelni szándékoztak.

A szövetkezet fogalmának meghatározásánál sokkal fontosabb az üzletész és a tagok felelőssége. A 225. §. 5. és 14. pontjai értelmében szövetkezet nem létezhetik anélkül, hogy meghatározott üzletészekkel ne bírna és a tagok felelősségéről is minden egyes esetben intézkedni kell. Ez a két momentum adja meg közelebbről a szövetkezet fogalmát és ez a kettő különbözteti meg a szövetkezetet a hasonló célokra alakult egyszerű egyletektől. Ebből az következik, hogy az olyan társaságok, amelyeknél meghatározott értékű üzletészek nincsenek és amelyeknél a tagot személyes felelősség nem terheli, akkor sem tekinthetők és nevezhetők szövetkezeteknek, ha egyébiránt a szövetkezetekkel rokonzélok elérésére alakultak is.

Mindebből már most az következik, hogy ha pl. tejen közös értékesítésére egy bizonyos számú gazda egyesületet alkot anélkül, hogy a

közös célhoz való hozzájárulást üzletészek alapján szerveznék, hanem a közös cél érdekében szükséges kiadásokat pl. fix ár tagdíjakkal fedezi és alapszabályaiban a tagok személyes felelősségét kizárja, ezáltal egy olyan egyesülés jön létre, amely különálló jogi személyt alkot ugyan és mint ilyen a tagok közös érdekét szabadon megvalósíthatja, ügyleteket köthet és lebonyolíthat és egyáltalán mint külön jogalany léphet fel, anélkül, hogy czéggjegyzetési köteles volna. Mindössze arra van kötelezve, hogy alapszabályait az 1508/1875. sz. belügyminiszteri rendeletnek megfelelőleg kormányhatósági jóváhagyás alá terjeszse.

Igen természetes, hogy az ilyen egyletnek hitele csekélyebb lesz, mintha szövetkezeti alapon létesülne, mert alapszabályszerű alapítókat ki nem mutathat, de ennek valami súlyos következményei nem lehetnek, mert hisz az ilyen apró szövetkezetek ugyis rendszerint csak hitelképes kezdeményezők kezessége mellett szokták megszerezni első szükségleteikhez a szükséges pénzt. Az alapszabályokban egyébként mindenről épp úgy lehet gondoskodni, mint egy szövetkezetnél. Hogy visszatérjünk az eredeti közlemény tárgyára, az ilyen egylet pl. tejhamisításra vetemedő tagjait épp úgy megfenyítheti bírságokkal, mint egy szövetkezet, ha ez iránt az alapszabályok kellő módon intézkednek és a kormányhatósági jóváhagyást megnyerték.

Azt tanácsolom tehát a falusi tejszövetkezetek önfeláldozó alapítóinak, hogy a czéggjegyzéssel járó nehézségek és költségek elkerülése céljából próbálják meg a falusi tejszövetkezetek helyett tejértékesítő egyesületeket alakítani az idézett belügyminiszteri rendeletnek megfelelően. Ha a kormányhatóság ezen törekvéseknek netán ellenszegülne és az alapszabályok jóváhagyásának megtagadásával az ilyen egyleteket szövetkezetté alakulásra és czéggjegyzésre kényszerítené, még mindig marad idő és alkalom az alakulásnak ezen nehézségszerű és költségszerű alakjához folyamodni.

Mi mindig szívesen készen állunk arra, hogy a részletek tekintetében utmutatással szolgáljunk.

Igen természetes, hogy az ilyen módon alakult társulatok, vagy egyletek a „szövetkezet” címével nem élhetnek s ezt az elnevezést nem használhatják.

Szilárd Ferencz dr.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

A keltetőgépek.

I. A keltetőgépek, mint a baromfitenyésztés előmozdítói.

Az alábbi két czikkben a baromfitenyésztés két igen fontos mozzanatára óhajtom a figyelmet ráterelni és eszméimet azon reménnyel párosítva hozom nyilvánosságra, hogy talán lesznek gazdatársaim közül olyanok is, kik megpróbálják ezt is. Ezek előrebocsátása után áttérek tárgyamra.

A korai baromfitenyésztésében nem ezért sokat gondolt el, hogy elérni azt, hogy körében ilyen baromfitenyésztés legyen éppen akkor, amikor nagyobb része, ezzel foglalkozni.

A célzott elgondolom, mivel gépek közkére lehet, a most 500 tojás befogad igénybevételét, annyiba kerül, befogadására alkalmas elérésé végett következőképp gépek állomások, tejszövetkezetek egyelőre befogadására alkalmas keltetőket hetenként egy napot a keltetésre alkalmas keltetőket.

A keltetés után az otthon felnevelné, novemberi, március mint a kottó alatt.

A keltetés hetetne s a keltetészetet s a keltetőgét.

Az ily keltetőleg működése ropp könnyen volna kerpé-készítők épp u törlesztésre keltető gazdasági géppár gépeket hitelbe.

Lud- és kacson változna, me korai tojása biztató kikeltethetjük.

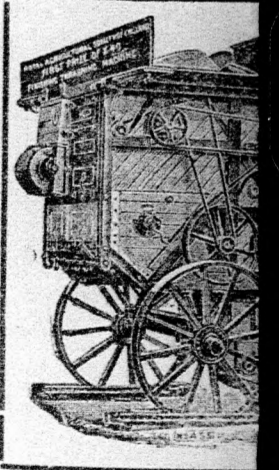
A lud- és kacson sikeres szok felnevelés sokkal mint a csibéé.

A „Baromfitenyésztés”, ha a f. év ősz állomást létesít, hokorlatot s a továbbiakat szerezzen, sok tenni ügyének, min fáradságos és költséges.

Francziaország géppel keltetett csibé felnevelhetők s mint értékesíthetők.

Tudtommal Franciaországban vannak em keltetéssel iparszerű a következő:

Olcsó padlás áll, amelyet piacra toltanak s a kikeltetés ugyancsak a piacra asszonyoknak, aki ot

Gyár: NYERGES-ÚJFALU (Esztergom).

Hatschek Lajos szabadalma.

Eternit-Pala

(Azbeszt-Cement-Pala).

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tüzálló tetőfedőanyag.

KÖZPONTI IRODA: ETERNIT-MŰVEK HATSCHÉK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 33.

Sürgőnyczim: Eternit Budapest. Telefon 12—92.

Kimerítő értesítés!

A korai baromfi nagy tömegű és olcsó tenyésztésben nagy nemzeti bevételt sejtnek s ezért sokat gondolkodom azon, miképp lehetne elérni azt, hogy a földmivelő s eselédnép kicsi körében ilyen baromfit nagy számban tenyészessen éppen akkor, amidőn a ház népének nagyobb része, külső munka hiányában, ráér ezzel foglalkozni.

A célzt elérni csakis a keltetőgépekkel gondolom, mivel azonban a kísérleti keltetőgépek közközre bocsátásáról egyelőre szó sem lehet, a most forgalomban levő 300, 400, 500 tojás befogadására alkalmas keltetőgépek igénybevételét, amelyek fűtése körülbelül csak annyiba kerül, mint az 50—100 darab tojás befogadására alkalmas gépé, óhajtanám a cél elérése végett munkatársul fogadni s ezt a következőképp gondolom keresztülvihetőnek: A gazdasági körök, tojás és baromfiügyítő-állomások, tejszövetkezetek s más társadalmi tényezők egyelőre 3—4 darab 3—500 tojás befogadására alkalmas keltetőgéppel létesítsenek tojás-keltető-állomást, amely állomás hetenként egy napon beszedné a község lakóitól a keltetésre alkalmas tojásokat s azokat keltetve, a keltetésért díjat szedne.

A kikeltett csibét, vagy pipét a belkeltetés után azonnal gazdája haza vinné s otthon felnevelné, épp úgy a szobában — mert novemberi, márciusi keltetésről van szó — mint a kottló alatt kelteket.

A keltetés hetenkénti időközökben történhetne s a keltetési díjból lehetne a személyzetet s a keltetőgépek árát fedezni.

Az ily keltető állomások szervezése s főleg működése roppant nagy fontossággal bír s könnyen volna keresztülvihető, mert a keltetőgép-készítők épp úgy adnának 4—5 évi részlet-törlesztésre keltetőgépeket, amint adnak a tejszövetkezetek gépjárműségeket a tejszövetkezeteknek gépeket hitelbe.

Lud- és kacsa-tenyésztésünk is feltűnő módon változna, mert úgy a lud, mint a kacska korai tojása biztató, ha van amivel a tojásokat keltethetjük.

A lud- és kacsa-tojások keltetése géppel ugyan sikeres szokott lenni s ezen baromfiak felnevelése sokkal könnyebb és egyszerűbb, mint a csibéé.

A „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete”, ha a f. év őszén csak 1—2 ilyen keltető állomást létesít, hogy annak vezetésében gyakorlatot s a további teendőkre nézve direktívákat szerezzen, sokkal több szolgálatot fog tenni ügyének, mint sok más téren végzett fáradságos és költséges tevékenységével tehet.

Franciaország példa reá, hogy keltető géppel keltetett csibék gondos ápolással télen felnevelhetők s mint korai anyag magas áron értékesíthetők.

Tudtommal Franciaország nagyobb városai vannak emberek, akik a mesterséges keltetéssel iparszerűen foglalkoznak s eljárásuk a következő:

Olcsó padlás szobácskájukban 2—3 gép áll, amelyet piacon vett friss tojással megtöltenek s a kikeltetés utáni napon a kis csibét ugyancsak a piacon eladják a francia paraszt-asszonyoknak, akik otthon, akár a mi paraszt-

asszonyunk, kis szobájába, gyermekeivel együtt felnevelik azokat s 6—8 hét múlva ismét eladja a piacon a hízalónak, aki meghízalva, mint fiatal esemege árut hozza forgalomba. A csibe pályafutása rövid 12—14 hét s ez alatt hány képen ment át.

A mi kezdetleges állapotaink mellett ily utat nem tehet még meg a magyar csibe, de a felét azt igen, ha lesz, aki ezen utját megtenni lehetővé teszi. *Bándi Sándor.*

II. Mikor fognak a baromfikeltetőgépek a gyakorlatban elterjedni?

Évek óta nagy figyelemmel kísérem a keltető gépeknek egy a külföldön, mint nálunk a tenyésztésbe segédeszközként használható czélból történő bevezetési kísérleteket, amelyek — sajnos — alig lépték át eddig tényleg a kísérlet stádiumát.

A hazai tenyésztés folyamatát ismerve, már évek előtt azon gondolatra jöttem, hogy a keltetőgépek mai alakjukban, készletesi formájukban s drága voltuknál fogva nem is tarthatnak számot arra, hogy oly arányban közkezen forogjanak, amint azt ma már a nagy baromfikivitel kereslet s a tenyésztésnek indokolt fokoztatása megkíváná.

Ha a tenyésztést figyelemmel kísérjük, azt látjuk, hogy a hazai baromfitenyésztőket nem az a 300—400 nemesebb baromfitenyésztő s ismert szaktárs képviseli, akiknek tekintélyes része keltetőgépekkel is dolgozik, hanem az a több millió névtelen harcos, aki tenyésztői ösztől kezdve, egész éven át, bár kisebb-nagyobb számban s változó szerencsével azt az anyagot, melynek fölsége adja a vámkülföldre kerülő exportmenyiséget.

De azt is látjuk, hogy ez a kistenyésztő sok akadálytalán küzd, míg piaczi anyagot nevelhet, mert részint nincs kottlója, akkor, mikor tojása van, részint van sok kottlója akkor, mikor más mezei munkával lévén elfoglalva, keltetésre nem foglalkozhat. Ebből a megfigyelésből azután az is kitetszik, hogy a földműves és eseléd asszonyok leginkább akkor érnek rá foglalkozni a keltetéssel, amidőn a legfőbb mezei munkák szünetelnek.

A korai, tehát legdrágább piaczi anyagot ezen előbb említett néposztályok szolgáltatják, mely anyag mennyisége sokszorosan emelhető lenne, ha a téli hónapok alatt, midőn a meleg helyen tartott tyukok, ludak, kacsák tojnak, megfelelő számú kottló is állana rendelkezésre.

A kikeltetett apró jószág felnevelése ugyanis istállóban, szobában történik, tehát egy-két kottló alja csibével több vagy kevesebb nem játszik szerepet, de végeredményben megszívelendő lenne az az összeg, amelyet ilyeneképp mint többletet bevehetne a legszegényebb módu nép.

A keltetőgépek tehát csak akkor fognak hazánkban kellően s roppant nagy számban elterjedni, ha a keltetőgép *forró vízzel fűthető, pontosan önszabályozó, 50 tojás befogadásánál nem nagyobb alakul s 15—20 koronánál nem drágább lesz, azaz amidőn azt bárki könnyen több példányban is megszerezheti, azt folyton nagy eredménnyel használhatja.*

Ha ez keresztülvihető lenne, akkor ez egy-

uttal a hazai baromfitenyésztés lényeges átalakulását is jelentené, mert kivitelünk a korai baromfiannyaggal felvehetné a versenyt a déli európai államok korai piaczi anyagával.

Sajnos, nincs egyhamar kilátás arra, hogy e dolgot közelebbről az élelben lefolyni láthassuk, mert mindazon feltalálók és gépészítők, akikkel e tárgyban beszéltem s így ahogy azt elmondtam, nekik előadtam, elismerik a dolog lényegének fontos voltát s a bekövetkezendő eredményeket, de anyagi eszközeik kicsinyek arra, hogy ily olcsón hozhassanak forgalomba keltetőgépeket.

Marad tehát minden a régiben, jönni fognak újabbnál újabb keltetőgépek, a régiak a padlásra vándorolnak, de a cél, hogy a tenyésztésben is látható legyen ezek működésének eredménye, nem fog elérni, mert néhány száz keltetőgép nem csinálhat e téren felismerhető változást.

A nép kezébe való olcsó keltetőgépnek az önműködő szabályozón kívül azért kell *forró vízzel* s nem lámpával fűthetőnek lenni, mert a petroleum sokba kerül s veszedelmes a földműves vagy a eseléd szobájában. Forró víz van télen mindenütt, arra külön fűteni nem is kell, mert reggel-este főznek ily helyen, amidőn az a 4—5 liter víz minden külön kiadás nélkül felforralható s a keltetőgépbe ingyen szolgáltatja így a szükséges meleget.

Ez a hazai baromfitenyésztés felvirágoztatásának s fokozásának a problémája, amelyet ha sikeresen megoldunk, áldás lesz a népre.

Bándi Sándor.

LEVÉLSZEKRÉNY.

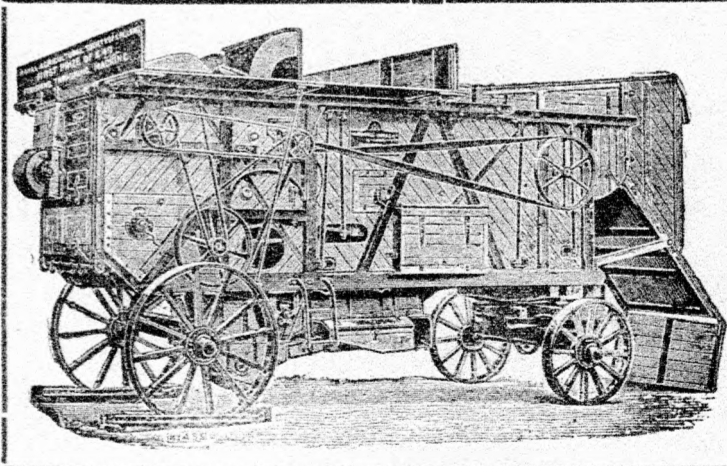
Kérdések.

105. kérdés. Könnyű kötöttségű, homokos talajon milyen kukoricafajjal lehetne legkedvezőbb eredményt elérni? Megjegyzem, hogy a kukoricát göbőhizlálásra, sertésnek és esalamadévetésre használom. Megfelelne-e a sárga lófogu? *S. I.*

106. kérdés. Birtokomban találtam *gipszkövet* és azt, ha magát kifizeti, kiaknázni szeretném. Kérem, mi célra, hol és mily állapotban (nyersen vagy égetve és örölve) lehet gipszet nagy mennyiségben értékesíteni és körülbelül mennyit ér annak száz kg.-ja vagyis mennyiért lehetne azt és mely állomásra szállítva eladni? Megjegyzem, hogy lehet körülbelül 2—3000 waggonnal. *K. L.*

107. kérdés. Elvethető-e a takarmányrépa kedvező időjárás esetén március 15-ike körül vagy pedig tanácsosabb-e bevárni az április hónapot? Várható-e a korábbi vetés után nagyobb termés majd a későbbi vetés után? *F. S.*

108. kérdés. Tisztelettel vagyok bátor kérdezni: Közlekedési utak, csapások mellett lévő szegélyfák vagy sorfák kinek a tulajdonát képezik? az ut- vagy csapás-tulajdonosét, vagy az ezek mellett kétfelől elterülő földtulajdonát? Minthogy ezen fák gondozása s a fák által a veteményekben okozott károk, u. m. a beárnyékolás, esők fölfogása stb. által

GRAEPEL HUGÓ, gépgyáros

Marshall Sons & Co. Limited vezérigényőke,

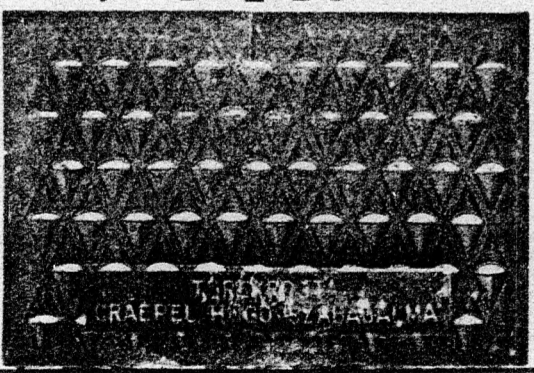
BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40—46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányu legújabb eséplőgépeket, szabadalmazott kombinált gabona- és lóhereséplőgépeket és szabadalmazott törekrosta- és vaslemezű. A múlt évben körülbelül 1000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely eséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely más fajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintát és elismerő levélfüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

okozott kártételek is a földtulajdonost terhelik, úgy gondolom, hogy a sorfák régi usus alapján is a kétfelől elterülő földtulajdonost illetik.

Sz. L.

109. kérdés. Egy 30 holdas tábla kötött agyagtalajú (40% eliszapoló részek) szántóföldet állandó rétté óhajtok átváltoztatni. Kérem az általam összeállított fűmágykeveréket felülvizsgáltatni s véleményéről értesíteni. A fűmágykeveréket tavasszal árpával (védőnövény) fogom elvetetni jól megmunkált, trágyázott földbe. Fűmágykeverék kg. és l ha.

	Normális vetőmag 1 ha. kg.	70% védő- növényteljesen 1 ha. kg.	1 ha. vető- magos védő- növényteljesen 1 ha. kg.
1. Alopecurus pratensis	15% 30 kg.	53 kg.	7-95 kg.
2. Dactylis glomerata	5% 40 "	70 "	3-50 "
3. Festuca pratensis	5% 54 "	94 "	4-70 "
4. Phleum pratense	6% 23 "	40 "	2-40 "
5. Avena elatior	7% 65 "	113 "	7-91 "
6. Lolium italicum	7% 59 "	104 "	7-28 "
7. Lolium perenne	15% 52 "	91 "	13-85 "
8. Poa pratensis	10% 28 "	49 "	4-90 "
9. Agrostis stolonifera	10% 40 "	70 "	7-00 "
10. Trifolium repens	10% 14 "	24 "	2-40 "
11. Trifolium pratense	10% 18 "	32 "	3-20 "
Összesen	100%		64-89 kg.

A vetőmag tiszta és 90% csiraképes.

A fűmágy normális vetőmagmennyiségét s a 75% ráadást dr. W. Strecker „Erkennen und Bestimmen der Weisengräser“ munkája szerint számítottam ki.

P. J.

110. kérdés. Egy „gazdasági jellegű“ keményítőgyárat szeretnék gazdaságomban, Kraszóc-Szörényben felállítani, felkérném a feleletek rovatában tudatni: hol rendeznek ilyen be, mily gyárosok, mennyibe kerül? Egy teljes gyár napi 25-30 mm. feldolgozás (burgonyából)? 100 kiló keményítő tart. burgonya mennyi keményítőt ad? és hol lehet ezt és mily áron értékesíteni? Egyáltalában kifizeti-e magát egy ilyen gyár felállítása és 6 hónapi üzeme; a moslék mily értékkel bír? és 25-30 mm. után hány jószágot lehet feljavítani?

K. Gy.

111. kérdés. Kénytelen vagyok vöröslőheret vagy zabba, vagy őszi buzába (melynek előveteménye kukorica) vetni. A buzára való vetésnél hátrálynak tartom, hogy több mag kell, a kikelés (középkötött talajon) talán mégse olyan biztos és a rávetés valószínűleg árt a buzának is. A zabnál viszont hátrány, hogy későbbben kerül le a földről. Mégis melyik előnyösebb?

L. F.

112. kérdés. Majorom egy községben fekszik, ahol takarmánygőzpárolót állítottam fel, amelyhez a szükséges gőzt a cséplőgép lokomobiljából fejlesztem. Szomszédom tűzveszély címén kifogásolja a lokomobil használatát. Van-e jogom azt használni és mit tegyek szomszédom zaklatásának megszüntetésére?

Sz. L.

113. kérdés. Mákot még nem természettem, de az idén természetni óhajtanék. Kérem: milyen legyen a sortávolság és a sorbani ritkítás milyen távolságra legyen?

G. A.

114. kérdés. Melyik gépgyár foglalkozik és melyik ajánlható esetleg legjobban szeszgyárak berendezésére? Van-e oly pénzintézet, amely ily építendő szeszgyárak finanszírozásával foglalkozik? Egy 7 hl. napi termelésű szeszgyár naponta mennyi moslékot produkál

és hogy a szeszgyár engedélyezése végett a folyamodvány a pénzügyi vagy földmívelésügyi miniszteriumba adandó e be?

K. S.

115. kérdés. Nagyon kötött fekete talajban (Torontálmegyében) cselra vezető-e Hanna-árpát vagy másnevű sörárpát természetni? Ugyanott alkalmas-e lóbabot vetni (mennyi szükséges holdanként a 1600 □-öl vetésre) és mennyi teremhet ilyen kötött talajban normális viszonyok között?

W. M.

Feleletek.

Tengeritermesztés. (Felelet a 105. sz. kérdésre.) Azon kérdésre, hogy könnyű kötött-ségű, homokos talajon milyen tengeriféleséggel lehetne kedvezőbb eredményt elérni, nem oly egyszerű a felelet, mert ez nagy részben a talaj előkészítési módjától s erőállapotától függ. Ilyen középkötött talajokon épp Somogy-megyében igen jó eredményeket értek el az u. n. fehér páduai tengerivel. Ez bőtermő, közepesen érő puhaszemű féleség, melyet csalámadétermesztésre is jól lehet használni. Homokos vegyületű talajon jó eredményt értem el a kanadai tengerivel is, szintén közepesen érő, puhaszemű sárga tengeri. A későn érő amerikai lófogu tengeri közül homokos talajokon igen jó eredményt adott a bristol tengeri. Kísérleti természetűre a fehér páduai és a bristol tengerit ajánlhatnám.

K. K.

Gipszkő kihasználása. (Felelet a 106. sz. kérdésre.) A gipszkövet csakis akkor érdemes kihasználni, ha annak minősége kifogástalan. Különösen fontos a gipszkő tisztasága annál, amelyet égetett gipsz készítésére használnak fel, amennyiben is egyes elrontó anyagok az égetett gipsz kötőképességét csökkentik. Ez okból azt ajánlanám, hogy a gipszet megelőzőleg kérdésttevő ur vizsgáltassa meg valamelyik vegy-kísérleti állomáson kénsavas mésztartalmára. A gipsz felhasználható nyers állapotban meg-örölve a trágya konzerválására, műtrágya gyanánt, továbbá kiégetve mint égetett gipsz szobrok, minták, vakolat stb. készítésére. Az égetett gipsz is megörölve jön a forgalomba. A nyers gipsz métermázsája a gipsz minősége szerint 1 korona 80 fillértől 3 koronáig. Az égetett gipsz métermázsája 9 korona.

a-a.

Takarmányrépa vetési ideje. (Felelet a 107. sz. kérdésre.) Az Alföldön kedvező idő-járással a takarmányrépát márczius hó második felében elvetni a legtöbb esetben nagyon helyenvaló lesz, mert kevésbé van a répa ormányos kártételnek kitéve s tapasztalatilag nagyobb termést ad, mint a későbbi vetés. De ha az időjárás nem lenne megfelelő, tehát hideg időben, jobb a vetést április első felére halasztani, mert az sem jó, ha a répamag sokáig fekszik a földben. A hideg földben a répa maggomolyok felszívódnak vízzel és ahelyett, hogy kicsiráznának, elromlanak.

Ha tehát korán fog kitavasodni — amire a jelek szerint nem sok kilátásunk van — akkor a jól előkészített földbe márczius második felében elvetendő a takarmányrépa. Ügyel-nünk kell azonban arra, hogy a rendesnél kissé sürűbben vessünk s a kikelés után azonnal kapáljunk. A sürűen vetett s kikelés után azonnal megkapált répa, az esetleges fagnak jobban ellentáll. Egy ízben azt tapasztaltam,

hogy a jól megkapált répa a fagykártól alig szenvedett, míg a kapálatlan rész csaknem teljesen elpusztult.

Ky.

Utak mentén levő sorfák tulajdonjoga. (Felelet a 108. sz. kérdésre.) A sorfák annak a tulajdonát képezik, akinek a földjén állanak. Ha az uttesten állanak, akkor állami utakon az állam, törvényhatósági utakon a megye, a községi utakon a község és magánutakon az illető tulajdonos rendelkezik fölöttük. Ha az uttesten kívül állanak, akkor a tulajdonjog az illető utmenti birtokost illeti.

Rétalakítás. (Felelet a 109. sz. kérdésre.)

A kérdésben közölt fűmágykeverék elfogadható, ámbar az alopecurus pratensis szazalékos aránya esetleg csökkenthető s a dactylis glomerata s phleum pratense emelhető lenne. Másrészt megjegyzem, hogy az átlagban felvett 90%-os csiraképességű fűmágyra számítani nem lehet. A keverékbe felvett fűmágyak átlagos csirázási képessége következő:

Alopecurus pratensis 42%, dactylis glomerata 60%, festuca pratensis 76%, phleum pratense 87%, avena elatior 56%, lolium italicum 73%, lolium perenne 78%, poa pratensis 48%, agrostis stolonifera 64%.

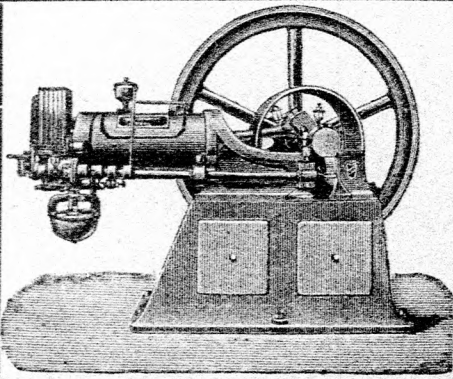
Nézetem szerint a 70%-os ráadás is sok, bőven elegendő 50% ráadás, ellenkező esetben a költség igen magas lesz.

-y-n.

Burgonya-keményítőgyár felállítása. (Felelet a 110. számú kérdésre.) A burgonya-keményítőgyár felállítása csakis akkor fizeti ki magát, ha rendelkezésre áll egy oly moztató erő, amelyik semmibe sem kerül, p. o. a víz, továbbá ha a burgonya olcsón termelhető, vagy olcsón szerezhető be. De különösen nem fizeti ki magát a burgonya-keményítőgyár abban az esetben, ha naponta csak 25-30 métermázsas burgonya feldolgozásáról van szó, amennyiben is az ily kis tömegben való feldolgozásnál a nagy regie megemészteti azt a hasznót, amely a gyártás folytán előáll. A prima minőségű keményítő ára jelenleg métermázsánként 44 korona és azt értékesíteni lehetne a nagyobb drogueriák, vagy pedig nagyobb fűszerkereskedésekben. A nyers keményítő ára azonban két évvel ezelőtt 14 kor. volt q-ként. Keményítőgyárak berendezésével a sangerhauseni gépgyár részvénytársaság Budapest (Csáklya utca 3.) foglalkozik. 100 kg. burgonya ad 75 kg. kilogozott reszeléket (moslék), amelyből 1000 kg. élősulyra p. o. hizóknak 50 kg. adható, úgy, hogy a 25-30 métermázsas feldolgozott burgonya után várható 19-23 métermázsas moslékkal 76-92 darab 500 kg. élősúlyu hizó lenne takarmányozható.

-a-a.

Buza vagy zab mint lóherre védőnövény. (Felelet a 111. számú kérdésre.) Tagadhatatlan, hogy a zab egyike a legrosszabb védőnövényeknek, mert későn kerül le a földről, a lóheret tehát sokáig beárnyékolja. A zab tehát akkor kerül le a heréről, amikor a legnagyobb meleg járnak, ami a gyege herevetésre fokozott mérvben hátrányos. Ha a zabot azonban nem magtermesztés céljából, hanem zöldtakarmánnyul vetjük a here fölé, ha tehát a zabot zölden levágjuk, akkor a herének igen jó védőnövénye. A zabnál jóval többet ér az árpa mint védőnövény, mert korán kerül le a talajról, nem nő oly magasra s nem árnyékolja be a herét oly erősen.

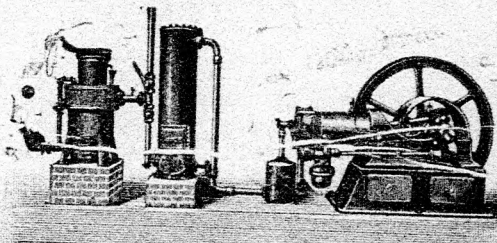

LANGGEN és WOLF

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti „OTTÓ“ benzín-lokomobilok és motorok.

Nélkülözhetetlen minden gazdának, molnárnak stb. Szívógáz-motorokban 80,000 lóerőnél több van üzemben a mi rendszerünk szerint. Egőanyagköltség eff. lóerőóránként 8 fillértől feljebb.

A

All

Buda

A buza abban az esetben eléggé jó védő-növénye a herének, ha nem tulsásos, ha tehát nem árnyékolja be tulságosan a fiatal fejlődő herevetést. Attól, hogy a herefelülvetés árt a buzának, tartani nem kell, mert hiszen rendszerint a búzákat amugy is tavaszi fogasolásban kellene részesíteni. A here kikelésének biztosítása szempontjából jobb a heremagot sorvetőgéppel a buzasorokra keresztirányban elvetni és ha a buza sásosabb lenne, még a vetés után fogasolni. Középkötöttségű, elegendő porhanyós talajban a buza közé vetett here fejlődése is kifogástalan lesz. *Ky.*

Gőzgépek használata községekben. (Felelet a 112. sz. kérdésre.) Sok függ attól, hogy mit mond az illető község tűzrendészeti szabályrendelete, amilyen a legtöbb községben szokott lenni. A község belterületén bármilyen fűtessel hajtott lokomobilnak üzembehelyezésénél elsősorban fontos az, hogy a tűzveszély elkerültesse és ha községi szabályrendelet nincs is, amely a lokomobil alkalmazását külön engedélyhez kötné, a szomszédok felszólalási jogát sem lehet. A rendőri hatóság dolga a panaszt megvizsgálni s a körülményekhez képest szükséges óvintézkedéseket elrendelni. Ha a hatóság azt látná, hogy a tűzveszély ilyenekkel sem háriható el biztosan, a lokomobil üzemét is betilthatja.

Mákvetés. (Felelet a 113. sz. kérdésre.) Ily irányu kérdésre ez idén már több ízben adtam feleletet a levélszekrényben.

A mákot 26—36 cm. sortávolságra szokás vetni; a 36 cm.-es távolságot a könnyebb kapálás miatt előnyösebbnek tartom; a sorbani kiritkítás 26 cm.-es sortávolságnál 12—15 cm., a 36 cm.-es sortávolság alkalmazása esetén 8—10 cm. *Ky.*

Új szeszgyár felállítás. (Felelet a 114. sz. kérdésre.) Szeszgyárak berendezésével foglalkozik: Reichel és Heisler Budapest, X., Noszlopy-utca, sangerhauseni gépgyár részvénytársaság Budapest, Csáky-utca 3, Rudkovszki rézműves Arad, Grossmann S. rézműgyáros Eperjes stb. Olyan pénztézet, amelyik újonnan felépítendő szeszgyárak finanszírozásával foglalkozik tudtommal nincs. 7 hl. napi termelés egy újonnan felállítandó szeszgyárban nem ajánlható, amennyiben is egy új szeszgyár csak 720 hektoliter törzskontingenst kaphat, és így a szeszgyár ha naponta 7 hektoliter szeszt főzne ki, csak 103 napig állhatna üzemben. Ezen idő pedig rövid arra, hogy a hízóba beállított állatok teljesen kihizzanak. Egy új szeszgyárban legcélszerűbb naponta 4 hl. szeszt kitermelni, amidőn is az üzemi idő hat hónap. Egy hl. előállított szeszre számítani lehet a cefre sűrű-ége és a lepárló készülék minősége szerint 12—18 hl. moslékot, és így a moslék-produkció napi 4 hl. termelés mellett 48—72 hl.-t tenne ki. Az újonnan felállítandó szeszgyár kontingensben való részesedéseért benyújtandó kérvényt az illetékes pénzügyigazgatóságnál szeptember hónapban kell benyújtani.

Arpavetés Torontálban. (Felelet a 115. sz. kérdésre.) A nagy magyar Alföld és így Torontálmege sem alkalmas sörárpa termesztésére, mert klimatikus viszonyai ezen termesztési ágra nem megfelelők. Sörárpa ott termesztendő, ahol a tavasz hosszú ideig tart és a mérsékelt meleg elegendő csapadékkal párosul,

ahol a nyár nem oly rekkenő meleg és száraz, mint az Alföldön és a Bánságban.

Épp azért sokkal helyesebb a hosszabb tenyészidejű, kényesebb sörárpa helyett a koránérő, kevésbé kényes „illmitzi árpát” termesztetni, amely szinte kétsoros árpa. Ezen árpaféleség az Alföldön — az országos növénytermesztési kísérleti állomás buzgólkodása folytán — mindinkább elterjed s határozottan sokkal jobb és biztosabb eredményeket szolgáltat, mint a többi kényes sörárpa-féleségek. Megjegyzem, hogy kedvező időjárás esetén az illmitzi árpa is sörárpa ad, de előnye épp abban keresendő, hogy igen jól tud alkalmazkodni Alföldünk klímájához s kedvezőtlen (forró, száraz) időben távolról sem szenved annyit, mint az egyéb ismert sörárpa-féleségek; ilyen esetekben is még mindig jó szezárpát képes szolgáltatni.

Ami a lóbabót illeti, ez elsősorban is a kötött talaj növénye és feltéve, hogy ez mélyen lett megmunkálva a szárazságnak is eléggé jól ellentáll. Annyi tény, hogy hazánk csapadékban dúsabb dombvidékein a lóbabó nagyobb és biztosabb terméseket ad, mint a síkság szárazabb klímája alatt, de ezért az Alföldön, még pedig homokos talajokon magam is jó eredményeket értem el.

A lóbabó mélyen szántott, jól felporhanyított talajt kíván, melynek igen jó trágyaerőben kell lennie. Korán kell vetni: az Alföldön március hó második fele a legjobb vetési idő. Ugyancsak az Alföldön okvetlen kapálásra kell a lóbabót vetni s ennek figyelembe vételével a legjobb sortávolság 35—36 cm.

A vetőmag mennyisége kat. holdanként 90—120 liter között ingadozik. A lóbabót kikéltése után meg kell kapálni s ezt szükség esetén még egyszer megismételni, különösen a szárazabb vidékeken.

A termése kat. holdanként az Alföldön 8—12 q. között ingadozik. *K. K.*

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Franciaország. Ha München a sörözés városa, úgy Páris a tejivás metropolisának nevezhetjük. A „cremerie” nevezetű tejesarnokok egész napon át zsúfoltak mindkét nembeli törzsvendégekkel.

Párisban is, mint minden más előkelő fővárosban hatóságilag rendszeresített hivatal ellenőrzi a tej kiárusítását; úgy mint nálunk, ott is állandó tejetvizsgálat történik.

Sajnos, az utóbbi időben e hasznos intézményt óriási kudarc érte. Kiderítették, hogy a tejetvizsgáló felügyelők és a tejárusok között bizalmas összejárás létezik s a tejpancsolás hosszú idők óta vigan folyt s folyik akár csak nálunk Budapesten. Hogy a legfőbb felügyelet tényleg vezessék, rezervált edényekből tiszta hamisítatlan tej jutott vizsgálat alá.

Románia. A felettes hatóságnak szöveget ütött a fejébe, miért oly nagy a romániai import a különböző kikészített marhabőrökből, holott azok belföldön is előállíthatók lennének. A kérdést egy bizottság tanulmányozta s a következő eredménnyel számolt be:

A román marha külseje állandóan piszkos, a bőr felülete nem lévén tisztítva, tele van különböző mikrobaikkal, melyek a bőrbe furakodván, azt használhatatlanná teszik. A román marhát szűken takarmányozzák, ennek következté-

ben az állat gyöngé, a bőre tulságosan vékony. A leölt állomány bőrét rossz helyen raktározzák el, a még egészséges bőrök is a fekvés alatt teljesen elromlanak.

A bizottság e bajokat orvosolni szándékozik. De csak úgy, ha lehet!

Németország. Berlinben február 16. és 17-én a „Kaiserhof”-szálloda diszhelyiségeiben Herter gazdasági tanácsos elnökele alatt díjazással összekötött „sonka”-kiállítás fog megtartatni.

Ismét egy egészséges s a gyakorlati életnek megfelelő dolog. Kassai sonka, debreczeni és kolozsvári különlegesség, hol késtek az éji homályban egy hasonló reklámmal?

Berlinben a mezőgazdák évi közgyűlése alkalmából a királyi iparművészeti muzeum fedett csarnokában életrevaló érdekes kis kiállítás fogja a vendég gazdaközönség érdeklődését lekötöni. Címe: „A falusi művészet”.

A kiállítás régi és új modellekben, rajzokban s alkatrészekben szemléltethető teszi a német falusi parasztház építészeti különlegességeit és szépségeit. A kiállítás kitünő utmutatóul szolgálhat, mint lehet egyszerű és olcsó eszközökkel a falusi lakóházak csinoságát élnéketni.

Berlinben február 13-án zajlik le a mezőgazdák szövetségének évi közgyűlése; a végleges program a következőkben állapított meg:

1. Megnyitó beszéd, tartja von Wangenheim Kl. Spiegel elnök.
2. Válasz, előadja: dr. Rösicke Görsdorf.
3. Számvizsgáló bizottsági jelentés.
4. Évi jelentés, tartja: Hahn dr., a szövetkezet igazgatója.
- 5a. A német börtörvény reformja; Németország viszonya a külföldi államokhoz (a jövőre nézve). Előadó: Oertel dr. főszerkesztő.
- 5b. A porosz csatornázás harca, előadja: Bodelschwingh-Schwarzenhasel földbirtokos.
6. Vita.
7. Javaslatok.

Egy németországi gazdasági szaklapban a kérdések és feleletek rovatában felvetik a kérdést, mi a szerkesztőség véleménye a német-magyar vagy helyesebben a magyar-német mezei munkásokról. Tudniillik a kérdező szeretne ilyeneket verbuválni. Válaszként valaki a következőket meséli el: Tavaly október óta nála dolgozik férfi, nő és egy gyermekből álló munkásalád. Ezen emberekről csak jót mondhatok s melegen ajánlhatom őket: becsületesek, szorgalmasak és józanok. Már 3 év óta dolgoztak más porosz birtokon. Ezuttal 1¹/₂ évre szerződtek be hozzája. Bérfizetés az év időszakának megfelelően 0-90—1-75 márka napibér a férfi munkásnak; tej, kenyér, buzálist, zsír és bus-járandóság személynként 50 német fillér értékben. Ingyen lakás. A birtokos véleménye szerint nagy fontosság rejlik a magyar-német elem alkalmazásában, miután a morális nyomás, melylyel az ottani németekre hatnak; kedvezően hat a porosz munkásságra. Szerinte a magyarok teljesen felérnek a poroszokkal s a gazda nem jut zavarba, velük dolgoztatván. Most jön az érdekes rész: nagyon kíváncsok, hogy a német gazdasági kamarák e kérdéssel behatóbban foglalkozzanak, mely esetben a szerződési bér jóval eszökkenhető lenne.

Az állandó let-lepítés némi nehézségekbe ütközik, mert a magyaroknál nagyon kifejllett a honvágy stb.

Más válaszból is kiviláglik, hogy a gazdasági kamarák hivatásszerűen üzik az értelmes s német szót beszélő magyar mezei munkások betelepítését. Nem lenne szükséges ezen eljárást beszűntetni?

Vagy olyan sok felesleges gazdasági munkás van az országban, hogy még Pomerániának is juttathatunk belőle?

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb

trágyanem.

Allami szőlészeti és gazdasági tanintézet telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve.

Arájlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Ullői-ut 21. szám.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az „OMGE.“ közleményei	301
Az amerikai buzakivitel csökkenése	301
Gazdasági kérdések	303
Tárca.	
A kékvér	302
Növénytermesztés.	
Az „Ovoid des Barres“ francia répa termesztése	305
Tejgazdaság.	
A tejpor gyártásáról	306
Gazdasági jog.	
Megtorlatlan tejhamisítás „indokolással“	307
Baromfitenyésztés.	
A keltetőgépek	308
Lerészlekre ny.	309
Külföldi szemle.	311
Vegyések.	312
Halálozás. — Kinevezések. — Honosított külföldi gazdasági oklevelek. — A német kereskedelmi szerződések. — Takarmánybeszerzés előmozdítása. — Állattenyésztési felügyelők értekezlete. — A kivándorlás irányítása. — Szumenthali bikák árverése Bábóháza. — Keszeméti gyümölcskivitele. — Jelentés a szövetségi világkongresszusról. — Gazdasági tanfolyam Békésen. — Országos borvásár Pozsonyban. — Vetőmageladás. — Tenyészszarvasmarha- és bikavásár Gyöngyösön. — Tenyészikavásár Aradon. — Vegyes hírek. — A szerb sertésvesz behurcolása ellen. — Tejszövetkezet Jókón. — Tarifaértekezlet kivitelünk érdekében. — Füzta- és szőlőtermékek díjkezdésének. — A szeszküldeményekre fennálló viteldíj-kezdés kiterjesztése	
Kereskedelem, tőzsde.	314
Szerkesztői üzenetek.	315

Halálozás. *Fejér Tivadar* e hó 19-én 71 éves korában Kassán hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogultat f. hó 21-én helyezik a kassai köztemetőben örök nyugalomra.

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter *Széphelyi Kálmán* Pestmegye pomázi járására, *Szélessy László* Nyitra megye privigyei járására, *Náray Emil* Tolna megye központi járására, *Schöb Ernő* Tordamegye topánfalvi járására és *Funovits Lajos* Vas megye felső-eőri járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

Honosított külföldi gazdasági oklevelek. A m. övári gazd. akadémián ez évben február hó 5-ig honosítottak: *Silbinger Gyulán* a berlini, *Philipp Károlyn* a bécsi, *Ulrich József* nek a hohenneimi főiskolákon és *Sümei Ottón* a halle-wittenbergi egyetemen nyert oklevelei.

A német kereskedelmi szerződések. A német birodalmi gyűlés elfogadta az osztrák-magyar, orosz, román, olasz, szerb, bolgár és svájci kereskedelmi szerződéseket. Ez a mai nap lényeges eseménye, amely fordulópontot képez a mi közgazdasági állapotainkban is. Ha e szerződést viszont a mi törvényhozásunk is szentesíti, úgy ehhez kell szabályoznia a többi államokkal kötendő kereskedelmi szerződéseinket is.

Hogy az új német kereskedelmi szerződés mily mértékben nem elégíti ki a magyar köz- és mezőgazdaság érdekeit, arról annak idején megemlékeztünk. E szerződés főfeltételei immár közismeretű dolgok és e közlemény keretében nem ismételtetjük azokat. Megemlítendőnek tartjuk azonban mégis Posadowski államtitkárnak következő kijelentéseit: Magyarország és Ausztria elejtik a malátavám-refakcióját. A német kormány az állategészségügyi egyezmény adta jogait szigorúan fogja gyakorolni. Denaturálják a kisebb vámtétellel bejövő olyan árpát, amelyre nézve a legesekélyebb gyanu is forog fenn arra, hogy az a sörgyártás céljaira is használható. A részünkről adandó esetleges kiviteli prémiumokat a megfelelő intézkedésekkel ellensúlyozzák. A berni egyezmény szerint a refakciák egyáltalában tilosak és ki van zárva, hogy az osztrák és magyar kormány ez ellen vétene. Hogy módjában áll-e az osztrák és magyar kormány a refakciák eltörlése és hogy ezt miként hajtja végre, az az ő dolga.

Ez érvelések alapján a szerződést a német birodalmi gyűlés elfogadta.

Hát a németek tudták, hogy mit csináltak és e szerződés jóváhagyása részünkről az ő dolguk volt. Hogy jóváhagyja-e a magyar törvényhozás is, az még a jövő kérdése. De akár jóváhagyja, akár nem, annyi bizonyos dolog, hogy nekünk a többi külföldi és nevezetesen a Balkán-államokkal megkötendő szerződésekben a német szerződés feltételeit direktívakul kell elfogadnunk. Amely vámvédekezéssel és egyéb rendszabályokkal korlátozza Németország a hozzá beözönlő mezőgazdasági termékek forgalmát, ugyanolyanokkal kell nekünk is korlátoznunk a külföldi behozatalt. Biztosítanunk kell a belföldi piacot a hazai mezőgazdálkodás részére. Ez oly közös érdek, amelyet a monarchia mindkét kormányának feltétlenül érvényesítenie kell a többi államokkal megkötendő szerződésekben, mert különben szerződéseiket a két állam törvényhozása sohasem fogja szentesíteni.

Takarmánybeszerzés előmozdítása. Az ország takarmánybeszerzésben szenvedő vidékeiről nap-nap után érkeznek kérelmek a földmívelésügyi miniszterhez, melyben a kisgazdákon kívül, kikről már eddig is gondoskodva lett, az egyes nagyobb birtokosok is takarmányműveket kérnek, oly indokolással, hogy szükségleteiket nem lévén képesek beszerezni, értékes marha-állományok fentartását komoly veszély fenyegeti. Ezen körülmény arra indította *Tallian Béla* földmívelésügyi minisztert, hogy a rendelkezésére álló eszközök igénybevételével a kérelmező gazdáknak a takarmányműveket beszerzésénél segítségükre legyen. E végből körrendeletet indított a szükségét szenvedő vármegyéi főispánjához, melyben tudtul adja, hogy métermázsánként 7 korona készpénzfizetés mellett préselt szénát bocsájt a nagyobb birtokosok rendelkezésére, azon kedvezményvel, hogy a szállítási költségeket bármely vasuti állomásra a kincstár viseli. Mivel pedig a hiányos burgonyatermés folytán ilyenmű vetőmagszükséglet is mutatkozik, kisgazdáknak fajtiszta burgonya-vetőmagot a rendeltetési vasuti állomásra állított q.-kint 5¹/₂ korona kedvezményes áron engedélyez. A kérelmek elbírálását a miniszter magának tartotta fenn s e végett meghagyja a főispánoknak, hogy az ilyenmű kérelmeket azonnal terjesszék fel hozzá.

Állattenyésztési felügyelők értekezlete. Állattenyésztésünk hivatalos és hivatásos örei, a m. kir. állattenyésztési felügyelők az elmúlt hónapban tartottak értekezletet. Az értekezlet legelső és legfontosabb tárgyát a köztenyésztés céljaira szolgáló és folyó évben kiosztásra kerülő tenyészapa állatok beszerzésének és kiosztásának módjait képezték. Az általánosan engedélyezett bizonyos vételár % kedvezményt törölték, mely három féle kamatmentes törlesztésre volt osztva. Ez a kedvezmény helyreállító volt a rendszer kezdetén, mikor évtizedek mulasztását kellett pótolni az állattenyésztés terén, de az állattenyésztési felügyelők hasznos működése teljesen megváltoztatta a régi elhanyagolt állapotokat, a viszonyok úgy a szarvasmarha, mint a sertés- és baromfitenyésztésnél teljesen megjavultak országsszerte. Az apaállat-beszerzésnél tehát a vételárkedvezmény megszűnt, de a három féle kamatmentes törlesztés kedvezményét továbbra is megtartották, sőt egyes indokolt esetekben, például tüzkár, vízkár által sújtott községek részére ezután is nyújtanak kivételesen % kedvezményt. Ilyen segítések címén 75,000 korona szerepel a földmívelési tárca folyó évi költségvetésében. A vételár-kedvezmény megszüntetése által megmaradó összeg az állattenyésztés fejlesztésére lesz fordítva, nevezetesen tenyészállatok díjazására, tejgazdaságok támogatására, mely utóbbi 100,000 koronával emelkedett. A díjazásnál a főzél, hogy a tenyésztő gazdák szorgalma legyen díjazva és jutalomban lehetőleg csakis tenyészűzők tulajdonosai részesüljenek. Legértékesebb határozat

az, hogy pénzdíjakat csakis kistenyésztők kapnak, míg a nagytenyésztők inkább okleveleket nyernek. Sok panaszra adott okot előző években az is, hogy az állam részére eladott tenyészállatokért a hivatalos apparátus lassúsága miatt igen későn jutott a tenyésztő a pénzéhez. Ez a nehézkes állapot teljesen megszűnt, amennyiben az új intézkedések szerint az adóhivatal a tenyészállatok árát 24 óra alatt kézbesíti. A vásárolt állatokról ezentúl azonban csak havonta egyszer megy fölterjesztés kimutatás kíséretében a miniszteriumhoz a közigazgatási hatóságok elkerülésével. A külföldről beszerzendő tenyészanyag importja ezután is esetről-esetre a Magyar Mezőgazdák Szövetsége útján történik. Az állatbiztosítás hasznos és üdvös voltát ezután is az állattenyésztési felügyelők ajánlják az érdekeltek figyelmébe, nem mint biztosítási ügyökök, hanem tekintve a biztosítás közhasznú és üdvös voltát a kötelező nyilatkozat aláírásakor egyszerűen figyelmeztetik az illető községet, hogy tenyészapa állatjait biztosítsa, mert kár esetén a teljes összeg a községet terheli. Az állattenyésztési felügyelők értekezletének zamatját adta meg az, hogy *Pirkner János* felügyelő az értekezlet végén üdvözölte *Szily Tamást* az újonnan kinevezett országos tejgazdasági felügyelőt. *Mánassy Ferencz* ugvári felügyelő pedig *Sierbán Jánost* üdvözölte jószágigazgatóvá történt kinevezése alkalmából. *Sierbán* megígérte, hogy ezután is szíven viseli és tőle telhetőleg előmozdítja állattenyésztésünket.

A kivándorlás irányítása. A kivándorlás okozta nemzeti csapás, magyar polgárság és nemzeti munkaerő megfogyatkozás elhárításában, csökkentésében és helyes irányra való terelésében annakidején erős mozgalom indult és *Daranyi Ignác* dr., volt földmívelésügyi miniszter odaadó támogatásával; e mozgalmat *Egyesületünk* és a magyar *Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége* vezette. Kötelességünk volt, mert hiszen a kivándorlás okozta munkáserő-megfogyatkozás következményei első sorban a mezőgazdaságra hárultak. Mi akkor kértük, sőt követeltük, hogyha már maga a kivándorlás, az egyéni szabad rendelkezés joga törvénytörőleg meg nem gátolható, hát legalább a magyar állam tőle telhetőleg gondoskodjék a kivándorlókról, gátolja meg az arra nem alkalmas és az állami hadkötelezettség alól kibújni akaró egyének kivándorlását, gondoskodjék a kivándoroltak helyzetéről, azok visszajövetelének megkönnyebbitéséről és ha már másfél nem lehet, a kivándorlás Fiuméből indíttassék, hogy legalább a kivándorlás helyi forgalmából származó üzleti haszon a magyar érdekek javára érvényesüljön. Kértünk azonkívül sok mindenféle állami segítyezést, a kivándorlás megszüntetésére irányuló társadalmi akció előmozdítására, amelyeket az akkori kormány tőle telhetőleg teljesített és amelyeket a mai kormány a lehetőleg határai között becsületes jóakarattal meg is valósított. Hanem azt már nem kértük, hogy a kivándorlás állami támogatással megkönnyíttessék és hogy az külföldi forgalomba irányíttassék. Pedig ezt cselekszi *Tisza István* gr. belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett legújabb rendeletével, amely szerint a Cunard magyarországi helyettese, az *Adria* tengerhajózási részvénytársaság, a Budapest keleti és nyugati pályaudvaron, Csacszán, Királyhidán, Pozsonyban, Lajtaufalon és Lajtaszentmiklóson mint határállomásokon irodákat állít fel, melyeknek célja az, hogy azokat a kivándorlókat, akiket a vállalat a magyar-amerikai vonal hajóinak megtelte folytán Fiuméből már elszállítani nem képes: a régebben megállított öt északnyugati kikötő felé irányítsák s a kivándorlók részére hajójegyeket vagy igazolványokat kiállítsanak.

A másik körrendelet pedig azt publikálja, hogy a porosz királyi kormány elrendelte, miszerint külföldi kivándorlóknak csak azon esetre engedtetik meg a porosz határ átlépése, ha egy Németországban engedélyezett hajós-

társaság jegyével menetjegy készpénztuli part megtagad biztosítva fogatkoz neknel 4 éven alul van meg

E r gyar kor kaj, kine dorlást, s korlátain Másrészt hogy az nek Fiume rul, a átutalván illetén, id kielégithe társaságo érdekek sehogyse adatai ké sége, ho álló törv lását elő töleg ko kivándorlá irányítsa. járata ke litására, t alább a n veszett fej lomból er közgazdas hetünk és mánytól, természet

Szin A bábolna ból nyilván 1—2 éves czus hó csinos jeg feltételek, könyvelés E jegyzék mènesbirt napján kö ugy az á de az od bábolnai lődök figy

Kec méti Gazd csátott ad vában Kec külföldre ki. Az eg nik, hog 28 százalé a vámkülf keoskemét hóban. Le és csemeg meggyból.

Jele ról. A Lo zetközi Sa nemzetköz jelentésé ujság, a írja, hogy budapesti ben leger melyeket ezideig re magyarors ják meg.

Gazo vármegyei kéthetes t

társaság tengerentúli kikötőbe szóló szállítási jegyével és a behajózási kikötőig szóló vasuti menetjeggyel vannak ellátva. Ezenkívül annyi készpénz birtokában kell lenniök, hogy tengerentúli partraszállásuk, vagy ha ez bármely okból megtagadtatnék, hazájukba való visszaszállításuk biztosítva legyen. Ezen összeg egészséges, testi fogyatkozással nem bír, tíz éven felüli egyéneknek 400 márkában (480 koronában), tíz éven aluliaknál 100 márkában (120 koronában) van megállapítva.

E rendeletek lényege tehát, hogy a magyar kormány egyrészt kioktatja a hatóságokat, kinek és hogyan engedélyezzék a kivándorlást, szóval, hogy azt a meglévő törvények korlátain belül korlátozzák. És ez helyes dolog! Másrészt azonban hivatalosan elősegíti azt, hogy az a lélekfőlöszeg, amely a *Cunard Line*-nek Fiuméből irányuló hajójáratairól leszorul, a hamburgi hajóstársaságoknak kvázi *átutalványoztassék*. A kivándorlási forgalomnak illetén, idegen területre való irányítása azonban kielégítheti a *Cunard Line* és a hamburgi hajóstársaságok üzleti érdekeit, ám az ilyen üzleti érdekek állami támogatása és szabályozása sehogysen illik a magyar kormány föladatai körébe. Ennek föladata, sőt kötelessége, hogy a kivándorlást a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel, a nép boldogulását előmozdító állami intézkedésekkel lehetőleg korlátozza és a már korlátozhatlan kivándorlást legalább is a magyar kikötőre irányítsa. Ha tehát a *Cunard Line* mai hajójárata kevés a kivándorlási forgalom lebonyolítására, tessék azokat megszorítani. Így legalább a magyar vasutat és kikötő kapja meg a vesztett fejtszének nyelét, a kivándorlási forgalomból eredő hasznot. Ennyi hazafiasságot és közgazdasági érzéket pedig csak megkövetelhetünk és meg is követelünk a magyar kormánytól, legyen az bár ideiglenes átmeneti természetű is.

Szimmenthali bikák árverése Bábólnán. A bábólnai szimmenthali szarvasmarha-tenyésztőből nyilvános árverésen eladásra kerül 20 darab 1—2 éves bika. Az árverés napja 1905. évi március hó 14-ike. Az eladásra kerülő bikákról csinos jegyzék jelent meg, melyben az árverési feltételek, valamint az eladandó állatok törzskönyvelési adatai pontosan meg vannak jelölve. E jegyzéket kívánatra megküldi a m. kir. állami ménésbirtok-igazgatóság Bábólna. Az árverés napján kocsi állanak a vevők rendelkezésére úgy az ácsi, mint a nagyigmándi állomáson, de az odautazás előzetesen bejelentendő. A bábólnai tavaszi árverést ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Kecskeméti gyümölcskivitele. A Kecskeméti Gazdasági Egyesület által most közrebeszített adatok szerint 1904 június—október havában Kecskemétről Ausztriába 107,358, a vámkülföldre 32,530 métermáza gyümölcsöt vittek ki. Az egész ország kiviteléhez arányítva kitűnik, hogy Kecskemét gazdái egymagukban 28 százalékát látják el a gyümölcskivitelnek. sőt a vámkülföldre kivitt gyümölcsnek 46 százaléka kecskeméti volt. Legnagyobb volt a kivitel július hónapban. Legtöbbet exportált Kecskemét barackot és csemegegyümölcsöt, de jelentékeny kivitele van meggyből, almából és szilvából is.

Jelentés a szövetségi világtanulmányokról. A Londonban székelő Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége most készült el a budapesti nemzetközi szövetségi kongresszusról szóló jelentésével. A legkiválóbb angol szövetségi újság a *Cooperative News* a jelentésről azt írja, hogy az teljes és érdekes vázlata annak a budapesti kongresszusnak, amely sok tekintetben legeredményesebb volt mindazok között, melyeket a Nemzetközi Szövetségi Szövetség eddig rendezett. A kongresszusi jelentést a magyarországi résztvevők a napokban kapják meg.

Gazdasági tanfolyam Békésen. A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület igen sikerült kéthetes tanfolyamot rendezett Békésen a nm.

földmivvelésügyi minisztérium támogatásával, hol is Németh József, az orosházi kertgazdasági iskola igazgatója népies modorban, de szakszerűen és élvezetes előadásban tárgyalta a kerti vetemények szántóföldi termesztésének módját és hasznát. A gazdasági egyesület a legfényesebb sikert aratta ezen vállalkozásával, naponta 150—200 haligato — nők, férfiak vegyesen — mutatta meg azt, hogy népünkben a tanulmányos megvan, csak el kell találni a tárgyat, amire ő kedvet és hivatottságot is érez magában. A szántóföld kerti művelése eddig nem sok figyelemben részesült, azonban a jövő meghozza azt is, hogy kiscgazdáink eltérve az egyoldalú gabonatermesztéstől, utánozni fogják Makó példáját s a zöldségtermesztésre adják magukat; ezt látva a gazdasági egyesület elhatározta, hogy ezen irányu tanfolyamokat fönntartja s a jövőben mindazon községekben rendez ilyen előadásokat, ahol a lakosság hajlama ezt észszerűnek és hasznosnak mutatja és igéri. Részünkről örülünk e nemes irányu munkálkodás sikerének és a jó példát ajánljuk a többi gazdasági egyesületek szives figyelmébe.

Országos borvásár Pozsonyban. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete — miként arról már többször is megemlékeztünk — Pozsonyban a megyeház disztermében f. hó 25-től 27-ig tartó országos borvásárt rendez, amelyre a legkiválóbb bortermelők hatalmas mennyiségben jelentették be kiváló minőségű boraikat. E borvásárt, mint kitűnően megbízható beszerzési forrást, ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

Vetőmageladás. A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtokról az 1904. évi termésből származó *muhar* vetőmag 100 kg.-kint 32 és *Vanziae takarmányrépa* vetőmag 70 koronás árban adnak el. A megrendelések a mezőhegyesi állami ménésbirtok igazgatóságához küldendők, amely azt a megrendelések sorrendjében szolgáltatja ki és a vevő szakjaiban szállítja.

Tenyészszarvasmarha és bikavásár Gyöngyösön. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület 1905 március 20-ik napján tartja a vásártér területén a II-ik tenyészállat és V-ik bikavásárt. A vásárra vonatkozó tudnivalókról bővebbet a hirdetmény nyújt, melyet a titkári hivatal: Gyöngyös késszéggel küld meg az érdeklődőknek.

Tenyészbikavásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a nagyváradi m. kir. állattenyésztési ker. felügyelőséggel karöltve február hó 28-án fogja rendezni Aradon immár IV. tenyészbikavásárját, melyen az aradvármegyei községek az állattenyésztési kerületi felügyelőség közbenjöttével, a szokásos kedvezmények igénybevételével fogják ebbeli szükségüket beszerezhetni. A vásár igen sikerültnek ígérkezik, amennyiben a vármegye területéről 66 község összesen 81 bika szükségletet jelentett be s ezeken kívül még a szomszédos Csanád és Temes vármegyéből is több község szintén ezen a vásáron fogja ebbeli szükségletét beszerezni. A tenyésztők részéről pedig már eddig nem kevesebb mint 120 darab részint magyar, részint szimmenthali fajta bika lett eladásra bejelentve, a szükséges pinzgaui bikákat pedig valószínűleg maga az egyesület fogja beszerezni és a beszerzési áron a községeknek átadni, úgy mint ez már a múlt évben is történt.

Vegyes hírek. *Új fogyasztási és értékesítési* szövetkezetek alakultak Berekböszörményben, Darvason, Belényes-Ujlakon, Geszten és Verebéllyen. — *Párisban nemzetközi tejgazdasági kongresszust* fognak tartani, amelyre a magyar földmivvelésügyi minisztérium *Szerbán Janos* állami jószágigazgatót és *Szily Tamás* országos tejgazdasági felügyelőt küldötte ki képviselőjéül. Ugyancsak a nemzetközi szövetség májusban tejtermék kiállítását rendez *Lüttichben*, ahol a magyarországi vaját is befogják mutatni. — *Jó tejelő tehének beszerzésére* *Talján* földmivvelésügyi miniszter 60,000 K. államsegélyt engedélyezett a *muraszombati* gazdakörnek. A kiscgazdák közt szétosztandó tehének ára több évi részletekben fizetendő vissza. Az első szállítmányt a gazdák már átvették és megvannak azzal elégedve.

A szerb sertésvész behurcolása ellen. A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 3422/III./2. számú leiratban értesíti az ÖMGE. elnökségét, hogy a folyó évi február hó 4-én kelt felterjesztésére a Belgrádban fellépett sertésvész ügyét, amelyről már két jelentést kapott, élénk figyelemmel kíséri és rendelkezett az iránt, hogy megbízottja a cs. kir. osztrák kormány megbízottjával együtt a helyszínen mielőbbkimerítően állapítsa meg a betegség elterjedését és a vonatkozó tényállást. Az erről veendő jelentés alapján a netán szükséges intézkedéseket a cs. kir. osztrák kormánnyal egyetértőleg fogja megtenni.

Tejszövetkezet Jókeőn. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által alakított jókeői tejszövetkezet egy hónappal ezelőtt kezdte meg működését. Az első havi működés után a beszállított tej literjéért a tejszövetkezeti berendezésre eső első részlet levonása daczára 13 fillért fizetett a tejszövetkezet. E kifizetés után a tejszövetkezet iránt annyira emelkedett az érdeklődés, hogy nap nap mellett új tagok jelentkeznek felvételre. A tej kitűnő minőségű, mert 100 liter tejből rendszerint 5¹/₂ kg. vaját képes a szövetkezet előállítani, s a vaj kg.-ját 2 K. 20 fillérrel értékesíteni. A tej kitűnő minőségének magyarázatát adja az e vidéken termő tartalmas hegyi takarmány. A szövetkezetet nagy ambícióval *Rudroff Béla* ottani plébános vezeti, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal mindenkor jelen van a tej feldolgozásánál és a vaj elszállításánál. A tejszövetkezet üzletrészeinek száma csakhamar meg fog kétszereződni.

Tarifaértekezlet kivitelünk érdekében. A fumei kikötő kiviteli forgalma és a fumei utirány érdekében az államvasutak, az „Adria” és a „Magyar-Horvát” tengerhajózási társaságok kiküldöttéi néhány vasutügyi és hajózási szakférfiu bevonásával értekezletet tartottak. A szaktanácskozományok kölcsönösen a magyarországi kivitel érdekében az államvasutak fumei vonala és a nevezett hajóstársaságok által érintett külföldi kikötők közötti átmeneti tarifák mérséklésére vonatkoztak, hogy ezáltal kivitelünk a fumei utirányban intenzívebben vétessék igénybe. Kivitelünk érdekében kell is, hogy az egyes forgalmi vállalatok nagyobb áldozatokat hozzanak, mivel az óriási versengés nyomásának csakis így lehet gátat vetni. Legeklátásabb példa volt a kukoricza megvont kedvezménye.

Fűzavessző küldemények díjkedvezménye. A temesvári—módsi helyiérdeklő vasutvonalon akár hámozva, akár hámozatlanul teteszerinti mennyiségben feladásra kerülő fűzavessző után február 1-től való érvényességgel az A. osztályu díjtétel alkalmaztatik. A mérséklés a rendes viteldíjhoz viszonyítva 33%.

A szesz-küldeményekre fennálló viteldíj-kedvezmény kiterjesztése. A magyar kir. államvasutak helyi árudíjszabásához kiadott függeléke szerint fél és egész kocsiakományu *denaturált és finomított szesz-küldeményekre* fennálló viteldíj-kedvezményben megnevezett feladási állomások közö: Buda-Császárfürdő kiterő állomás is felvettett február 15-től kezdődő érvénynyel.

A különböző oldalról felmerült híresztelésekkel szemben alulírott mint a csurgói lenbeváltó és lenkikészítő gyár igazgatója ezennel értesitem az érdekelteket, hogy a f. évi január hó 27-én leégett fentemlített gyár felépítése már folyamatban van és az üzemet márczius közepén meg fogja kezdeni. Tudatom egyben az érdekeltektől, hogy a lenkiszalagok beváltása és vásárlása a gyár leégése által nem érintetik s az úgy most, mint a jövőben zavartalanul és minden akadály nélkül fog általam eszközöltetni. II. magyar lenkikészítő gyár *Fiedler János Somogy-Csurgó.*

Nemzetközi gabonapiacz 1905 február hó 17-től 20-ig.

(Lezárva február hó 21-én déli 12 órakor.)

Piac:	Budapest	Wien	Berlin	Páris	London	Liverpool	Braila	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza
Február hó:	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
Február hó:	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
E F F E K T I V Á R A K											
Buza:	20'45	21'90	21'12	21'84	17'03	18'81	18'25	22'62	13'97	15'39	
	— 20'65	— 22'10	— 21'12	— 22'71	— 17'12	— 18'98	— 18'25	— 23'	— 13'77	— 15'39	
Rozs:	15'20	16'40	16'56	15'20			13'69				11'90
	— 15'25	— 16'50	— 16'60	— 15'20			— 13'69				— 11'90
Árpa:	14'80	15'80					11'77				
	— 14'80	— 15'10					— 11'77				
Tengeri:	15'90		14'88			11'04	17'02		8'60	9'48	
	— 15'70	— 16'50	— 15'			— 11'13	— 17'02		— 8'67	— 9'18	
Zab:	14'50	16'	18'72	15'62							
	— 14'50	— 15'50	— 18'72	— 15'77							
H A T Á R I D Ó S Á R A K											
Buza	Május	19'90	21'54	22'47	18'66	21'41	21'83				
	Julius	17'46	21'66	22'66		19'32	18'65				
	Május	19'78	21'51	22'23	18'79	21'80	21'33				
	Julius	17'36	21'69	22'42		19'52	18'82				
Árpa	Május	15'50	17'55	15'88							
	Julius	13'98	17'61	15'20							
	Május	15'38	17'52	15'68							
	Julius		17'61	15'20							
Tengeri	Május	15'02	14'10		11'28	10'22	9'16				
	Julius		14'01			10'34	9'28				
	Május	14'90	14'16			10'24	9'21				
	Julius	14'66	14'07			10'36	9'33				
Zab	Május	14'20	16'80	16'29							
	Julius	12'22	16'68	17'53							
	Május	14'12	16'77	16'20							
	Julius		16'63	18'43							

Jegyzet: * Április—október.

Határidős üzlet törvényileg tiltva.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(Guttman és Wahl budapesti termény-bizományi cég jelentése.)

Budapest, február 18.

Az időjárás a lefolyt héten tartósan derült és száraz volt. Kezdetben még hideg idő uralkodott, később a hőmérséklet jelentékenyebben emelkedett, de éjjelenként erősebb fagyok jártak és gyakori volt a köd is. Csapadék nem fordult elő. A vetések hótakaró nélkül vannak, de általában komolyabb panasz eddig nincs, habár az időjárást éppenséggel nem kedvezően ítélik meg. A vizálás a jégzajlás újbóli beálltához mérten kezdetben emelkedő, utóbb ismét csökkenő volt.

A külföldi piacokon az üzletmenet nagyobbára ártartó, részben az arányviszonyok javultak is. Ebben New York és Chicago járt elől. Egyrészt az Indiából jelentett fagyos idő, melynél a termésbecslés is redukálódott és másrészt a Gates és társa által a májusi buza átvételére ala itt corner szilárdítólóg hatottak és az árak tartósabb emelkedését azért is vonták maguk után, mert a hozatalok gyengék lettek és a látható készlet is jelentékenyebben apadt. A múlt héthez viszonyítva az árak 3 c-tel drágábbak. Angliából ugyancsak szilárdabb irányzatot jelentettek, de az emelkedés lassu, nyugodt tempóban haladt és a hét végével ismét esendésre fordult. Franciaországban az üzlet gyenge részesedés mellett nyugodt, habár kiemelendő, hogy a termésbecslés a tavalyi mögött marad. A német piacokon is gyenge a forgalom, mi mellett az árak nehezen tartottak. A több kontinentális piacokon az üzlet csupán a fogyasztás mérsékelt beszerzésre szorítkozik, mi mellett az árak alig változtak.

Nálunk a kereslet e héten élénkebb volt, tekintettel a bővebb kínálatra azonban, az árak csak csekély mérvben javultak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza szilárd irányzatban indult. A malmok, melyek már huzamos ideje tartózkodók voltak és alig vásároltak, ekintettel a hét elején bekövetkezett újbóli hidegebb

időjárásra és erősen lepadt készleteikre jobb vételkedvet tanusítottak és a megszilárdult határidőpiacz által is támogatva, az árak 15—20 fillérrel emelkedtek. A kereslet az üzlet későbbi folyamán is tartott, de a javulás ezel nem tartott lépést. A tulajdonosok erős eladási hajlamot tanusítottak, a kínálat különösen helybeli raktártelekben bő maradt és így a malmok, jól-lehet vagonáru kevés érkezik, elég könnyen vásárolhattak, teljesen változatlan árakon azért is, mert az időközben ugyancsak lanyhábbra fordult határidőpiacz az arbitrageált tételek feloldását is könnyebben tette lehetővé. A nagyobb forgalom dacára az árak így csökkenők voltak és a hét végével az elért árelőny nagyobb része ismét veszendőbe ment. Az összforgalom körülbelül 160,000 mm-t tesz ki, közöttje körülbelül 35,000 mm. idegen származású áru, melyet malmaink helybeli raktárállományból vettek át.

Rozs is jobb figyelemben részesült, a kínálat ugyan bővebb volt, de a helyi fogyasztás is vételkedvet tanusított és elszállítási célokra is volt némi forgalom. Az árak így 10—15 fillérrel javulhattak és minőség szerint budapesti paritásra 15'15 kor-ig, valamint helyben átvéve 3 óra 15'45 kor-ig fizettek. A hét végével a hangulat esendesebb és az elért árelőny veszendőbe ment.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) továbbra is csak mérsékelt van kínálva és főleg a vidékre való elszállítás céljából van forgalomban. Az árak változatlanul 14—15—kor, között jegeynek helyben átvéve, szórványosan ezen felül is fizettek. Maláta és sörárpákban előforduló megfelelő áru a belföldi fogyasztásnál változatlan árakon talált elhelyezést.

Zab mérsékelt van kínálva, míg az érdeklődés valamivel kedvezőbb volt. Az árak 10 fillérrel javultak és körülbelül 2000 mm. mellett szín és tisztaság szerint 14—14'70 K-ig fizettek helyben átvéve.

Tengeri ó-áru csak elvétve van forgalomban és kocsira téve helyben 15'60 K-ig jegyez. Új tengeriben gyenge a kínálat és kezdetben jobb, utóbb gyengébb volt az érdeklődés. Az árak is javultak és budapesti paritásra prompt szállítva 15'30—15'35 K-ig jegyzünk. A hét végével csak 15'25 K. érhető el. La-Plata tengeriben a forgalom az itteni piacon csekély, a forgalom nagyobbára közvetlen a vidéken bonyolódik le. Kocsiba téve ab Fiume 14—14'10 kor-ig jegyzünk.

Napijelentés a gabonafizletről.

1905. február 21.

A malmok jobb vételkedve folytán az üzlet ma szilárd irányzatú volt. Összesen 15,000 mm. készbuza kelt el 10 fillérrel magasabb árakon.

Rozs szintén szilárdabb, helybeli paritásra 15'15 K-ig fizettek.

Takarmányárpa változatlan, helyben minőség szerint 14'20—15'40 K-ig terjedő árakon helyezhetők el. **Zab** nyugodt, helyben 14'10—14'80 K-ig értékesíthető.

Tengeri 15'60 K.-ás árt jegyez; új-tengeri élénk keresletnek örvend és helybeni paritásra 15'40 K.-ás áron talál vevőre.

Mai eladások:
Buza. Tiszavidéki: 1600 mm. 80 k. 20 K. 70 f., 100 mm. 81'5 k. 20 K. 70 f., 700 mm. 81 k. 20 K. 70 f., 100 mm. 80'5 k. 20 K. 50 f., 100 mm. 81 k. 20 K. 55 f., 500 mm. 80'5 k. 20 K. 70 f., 600 mm. 80 k. 20 K. 70 f., 200 mm. 80'5 k. 20 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 20 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 20 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 20 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 20 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 20 K. 57'5 f., 300 mm. 80 k. 20 K. 55 f., 100 mm. 80 k. 20 K. 50 f.

Bihari: 300 mm. 80 k. 20 K. 55 f.
Felsőmagyarországi: 150 mm. 79'5 k. 20 K. 42'5 f., 100 mm. 79 k. 20 K. 42'5 f., 250 mm. 80 k. 20 K. 42'5 f.

Pestmegyevidéki: 250 mm. 79 k. 20 K. 55 f., 200 mm. 81 k. 20 K. 40 f., 600 mm. 79 k. 20 K. 50 f., 250 mm. 79 k. 20 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 20 K. 50 f.

Bácskai: 550 mm. 77 k. 20 K. 40 f.

Ó-becsei: 2300 mm. 76 k. 20 K. 30 f.

Szerb: 3400 mm. 79 k. 19 K. 70 f.

Rozs: 200 mm. 15 K. 17'5 f., 600 mm. 15 K. 15 f., 300 mm. 15 K. 15 f., 200 mm. 15 K. 10 f., 300 mm. 15 K. 10 f., 100 mm. 15 K. kp.

Tengeri ó-áru: 100 mm. 15 K. 70 f. kp.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1905. február hó 21-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 113 szekér réti széna, 8 szekér muhar, 18 szekér zsupszalma, 30 szekér

alomszalma, 3 szekér egyé köny, köles, st A forgal Arak fil 600—1100, mm szalma 340—3 tengeriszár 24 zabosbukkony, köle 460—480. Össz

A szesz lanyhább volt ismét ajánlva helybeli vasut 52'50—53 K. k Kartellá 154'50—155 K nagyban és 2 Élesztős. —155'50 K-ig. Denatur és lanya irán ban és 50—51 Mezőgaz nyersszesz élén más 47 K-ig ke ban jegyeztek A kontin 50'50 korona. Bécs. K Prága. K adózatian sz Trieszt.

Finomított szesz Élesztőszesz Nyersszesz adó Denaturált szesz Az árak mentve, budap fizetés mellett

Hideghu február hó 21-é jelentése a „Köz árús 15 drb sz friss húst, 1000 200 kg. hájat, hurkát, — kg húst, — kg. dis tőpörtöt.

Videkről Forgalom sertéshus 1 kg. 12 hus 1 kg. 138— sertéshus 1 kg szalonna zsirna füstölt szalonna korona, háj 1 disznózsír 1 k kocsnyahus 1 füstölt sonka 1 kolbász 1 kg. 1 drb —, t

Hideghu február hó 21-é jelentése a „Köz árús 31 drb sz friss húst, 300 300 kg. hájat, hurkát, — húst, — kg. dis tőpörtöt.

Videkről Forgalom sertéshus 1 kg. hus 1 kg. 144— sertéshus 1 kg szalonna zsirna füstölt szalonna korona, háj 1 kocsnyahus 1 füstölt sonka 1 kolbász 1 kg. 1 drb —, t

Élelmi czik

Magyar kezeke jelentés A vásár elég csendes vo

alomszalma, 1 takarmányszalma, 7 szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles, stb.), 600 zsák szecska.
A forgalom igen élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 600-1100, muhar 880-900, zsupszalma 440-460, alomszalma 340-360, takarmányszalma 480-460, 100 kéve tengeriszár 2400-3200, egyéb takarmány 800-880, zabosbüköny 1000-1000, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 860-880, szalmaszecska 460-480. Összes kocsiszám 186. Összes súly 223,200 kg

Szeszfűzet.

A szeszűzetben a hétnek elején az űzletmenet lanyhább volt és finomított szesz 1 K. olesóbban volt ismét ajánlva kartellen kívüli szeszűzletektől és ab helybeli vasutállomás adózva 152:50 K-ig, adózatlanul 52:50-53 K. keit el nagyban.

Kartellált finomított finomított szeszt adózva 154:50-155 K., adózatlanul 54:50-56 K. ajánlottak nagyban és 2 K. drágábban kicsinyben.

Elesztőszesz változatlanul kelt. Adózott áru 154:50-155:50 K-ig, adózatlan 55:50-56 K. jegyeztetik. Denaturált szeszben még mindég élénk a kínálat és lanyha irányzat folytán 48-49 K-ig jegyeztetik nagyban és 50-51 K-ig kicsinyben hordóval együtt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz élénkebben volt ajánlva és ab termelő állomás 47 K-ig kelt el. Exkontingens szesz 0:50 K. olesóbban jegyeztetik.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 49:50-50:50 korona.

Bécs. Kontingens nyersszesz 48:80-49 — K. Prága. 140 — K. adózott triplió és 47:25 K adózatlan szeszért.

Triest. — K. adózott finomított szeszért.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban	kicsinyben
Finomított szesz	154:50-155-158	157-157
Elesztőszesz	154-155-156	157-157
Nyersszesz adózva	152-153-154	155-155
Denaturált szesz	49-49:50	50-51

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Hideghusvásár a Garay-teri élelmi piacon 1905. február hó 21-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 63 árus 15 drb sertést, — árus 20 drb sülőt, 3000 kg. friss húst, 1000 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Vidékről és pedig összesen: 177 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 128-132 fillér, 1 q 112-116 kor. sülőt, hús 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, füstölt sertéshús 1 kg. 114-160 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 120-128 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 140-180 fillér, 1 q — korona, korona, háj 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — korona, disznózsír 1 kg. 140-144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 72-80 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 160-200 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörtü 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár az Orczi-uti élelmi piacon 1905 február hó 21-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 23 árus 31 drb sertést, 1 árus 3 drb sülőt, 2400 kg. friss húst, 300 kg. füstölt húst, 900 kg. szalonnát, 300 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Vidékről és pedig összesen: — drb sertést.

Forgalom közepes. — Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 124-144 fillér, 1 q 114-116 kor. sülőt, hús 1 kg. 144-160 fillér, 1 q — korona, füstölt sertéshús 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, szalonna zsirnák 1 kg. 124-128 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, korona, háj 1 kg. 136-144 fillér, 1 q — korona, disznózsír 1 kg. —144 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 68-100 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 160-180 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, tőpörtü 1 kg. — fillér.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése. 1905 február 21-én.

A vásárcsarnok forgalma az utóbbi napokban elég csendes volt, az árak azonban majdnem az összes

cikkekben változatlanul szilárdak. Bárányok (leölve, bőrből) gyors és kedvező elhelyezésre találunk, ugyszintén jó minőségű füstölt húslel. Vaj igen keresett és kedvező elhelyezésre talál. Szépen tisztított, leölt baromfi ára még mindig magas s felküdése ajánlatos. Burgonya, s hagyma iránt az érdeklődés változatlanul jó. Azok, kik rendelkeznek még eladható készlettel, jól teszik, ha ezen cikkekkel mielőbb beüldik, hogy a kedvező irányzatot javukra fordíthassák. A tojáspiacra a múlt hét végén gyors árbanatlás állott be, míg ez idő szerint némileg stagnálnak az árak; nem kell azonban sokáig várniuk, hogy újabb jelentékeny árredukcióról adhasunk számot.

Mai árak:

Husacmélék: marhabús 112-128 K., helybeli borjúhús 120-136 K., vidéki borjúhús 96-120 K., sertéshús 112-120 K., szalonna friss 128-136 K., szalonna, sózott 128-136 K., szalonna füstölt 140-150 K., szalonna, olvasztani való 128-132 K., háj 136-140 K., sertésszár 128-140 K., füstölt sonka — K. mm-kint. Bárány bőrből párja: — korona. Juh: leszurva bőr nélkül — K. Szépen tisztított szópós malac, prima minőség, — K. kilogrammja.

Füstölt hús (vidéki) kgja 1-1:40 K., hazai sonka 1:60-1:90 K., szalámi 3-4 K., nyári 0-0-0 K.

Vad: nyul darabja — K., fogoly 100-120 fillér, fácán 2:80-3:20 K., szalonka 3-4 K., darabonkint. Vaddisznó 70-80 fillér. Szarvas, 5z egészben 3-3:80 K. kgként. Fenyvesmadár darabja 24-36 fillér.

Baromfielék: élő tyúk 0-0-0 K., rántani való csirke 2:40-2:60 K., sütni való csirke 2:80-3-3 K., kacs. sovány 3-4 K., hizott 6-6:50 K., lud, hizott 14-16 K., pulyka, sovány 8-9:50 K., hizott 11-12 koronával páronkint

Vágott hizott liba 1:20-1:40 K., vágott híztt papán, kacsá és pulyka 1:50-2-2 K., rucza 1:40-1:80 K., lud 1:30-1:50 kg-kint.

Tsuvaj: (centrifugált) 2:60-2:80 K. főzőva: 2-2:20 K. kgként. Tehénturó kgja 44-48 fillér.

Zöldszékely: Burgonya (waggonáru) sárga 9:60-10-10 K., róssa I. 10:60-11:20 K., fehér 7-7:60 K. 100 mm-kint. Hagyma, közönséges, 50 kg-os zsák 4-ban zsákkal együtt 32-34 K., makói prima 38-42 K. mm-kint. Sárgarépa 18-22 K., petrezselyem 36-44 K., kevert zöldszék 25-30 korona. Fokhagyma ujdonság prima 40-44 K., torma, hazai nagy, édes 24-32 K., hazai kicsiny, erős 6-12 K., savanyított káposzta 32-36 K., savanyított répa 28-30 K., fejes káposzta I. 25-30 K., II. 20-25 K. mm-ként.

Gyümölcselék: szőlő 120-180, borszölő —, szagos — fillér, Opportun szőlő — fillér kgkint. Alma, vágatott elsőrendű áru 40-60 K., másodrendű alma 30-38 K., harmadrendű apró áru 22-28 K. métermázsánkint Körte, elsőrendű 100-120 K., másodrendű 70-85 K., Birsalma — K. mm-kint.

Méz: pergetett ákác 0:80-0:90 K., hárs 0:70-0:80 korona kgként. Gyümölcsisz 1-1:20 K. kgkint, szarított gomba 3:60-5:80 K. kgkint. Mák (kék) — f kilónkint. Sajtok: Romadour — dekagrammos téglákban — korona, grói — K. kgként.

Tojás: bácskai 86-88 — K., erdélyi apróbb áru 82-85 K. ládánként (1440 drb.), apadt — K., meszes — K.

Bécsi szarvasmarhavásár.

1905. február hó 20.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott és legelőmarhaban felhajtás ... 3065	Hizott marha ... 3065
Csontozni való marhaban főlhajtás ... 884	Legelőmarha (Weidev.) —
Összesen ... 3949	Csontozni való ... 884
Eladatlan maradt ...	Összesen ... 3949
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi ... 2535	Ökör ... 2741
Galic. s. bukovinai ... 686	Bika ... 501
Osztrák tartományokból ... 728	Tehén ... 636
Összesen ... 3949	Bivaly ... 71

Árak: (100 kilogrammonként élősúlyban koronáértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	74-81-83	62-72	56-61
Galicziai hizott ökör	76-86-87	68-75	62-67
Tarka hizott ökör	84-92	72-82	62-70
Bikák	16-72-74-76		
Hizott tehén	50-72		
Legelőmarha			
Csontozni való marha	48-58		
Bivaly	38-50		
Konzerváru (selejt.)			

Irányzat: igen élénk prima áruban, silány minőségben csendes, bikavásáron az irányzat szilárd, az árak 100 kg-ként 2 koronával emelkedtek.

Vásáron kívül közvetlenül a vágóhídra érkezett a lefolyt héten 406, a mult vesztégyvására való főlhajtás 97 darab.

Szerkesztői üzenetek.

Sch. L. urnak Szabad-Batthyány. Nem létezik szer, amelylyel megakadályozni lehetne, hogy a sertések maguk közül egyeseket ki ne marjanak. Még a higitott kreolin-oldattal való bekenésüktől várható némi eredmény, mert ezáltal valamennyi egyforma szagúvá tétetik. Ezt az eljárást sem igen célszerű alkalmazni, míg a rendkívül hideg tél tart. Egyetlen eredményre vezető eljárást a folytonos felügyelet, hogy ilyen módon azokat, amelyeket a többiek megtámadnak, azonnal el lehessen küldöteni.

S. A. urnak Kapuvár. Hizott ludból való piszkos tollat megtisztítani, hogy az össze ne álljon, csak mechanikai uton lehet, mihez azonban Magyarországon berendezve nem vagyunk, hanem kénytelenek vagyunk a cseh gyárak ebbeli szolgálatát igénybe venni. Forduljon Steinschneider Jakab (Ágynemű- és fehérmeműgyár: VII. ker., Király-utca 79.), aki szívesen közvetíti a dolgot.

Egysínű vasut. Elküldtük levelét a gyároshoz, onnan majd értesítik, hogy hol tekintheti meg. Szilárdy Ödön urnak Legzélszerűb lesz lapunkban hirdetés tenni. Ez biztos sikerrel jár.

Schmidt K. urnak. Növénytermesztési rovatvezetőnkől még feleletet nem kaptunk. Amint jön, elküldjük.

Winkler Károly urnak. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület titkára utba igazítja mivel csakis a gazd. egyesület igazolhatja azt, hogy tényleg gazdasági célra kell.

P-tábi intézőségnek. Tessék elővasni lapunk mai számában e kérdésre nézve megjelent külön közleményt, mely a vetőmagburgonya kedvezményes eladásáról értesíti a gazdaközönséget. Az idegen fajták kísérleti termesztésére elosztandó vetőmagburgonyáért tessék a magyar-óvári növénytermesztési kísérleti állomáshoz, vagy pedig közvetlenül a földmivelésügyi miniszteriumhoz fordulni felvilágosításért.

M. M. Topolya. Pályázatokat lapunk csak a hirdetések után közvetít. Különlegesen senki érdekében lépéseket nem teszünk és annál kevésbbé fogadunk el provizóris ajánlatokat. Szerkesztőségünk nem állásközvetítő ügynökség és ilyennek igénybevételét nem is ajánljhatjuk. Tessék személyesen végezni és elintézni magánügyeit!

Ps. F. urnak. B-Harkány. A levelében jelzett helyeken tudomásunk szerint csak tőzegport árulnak, az pedig almozásra nem alkalmas. A jobb minőségű tőzegalmot waggononként 160 koronáért szokás árusítani a tőzeggyár vasutállomásain. Kicsinyben persze drágábban. A valai tőzeg kitünő minőségű. Tessék minta szerint vásárolni, a minta után megállapítani annak vizirtalmát (kiszáritás után), vagy pedig annak nedvforlszivó képességét és hasonló minőségű árut követelni. Bővebb felvilágosítás céljából levelét elküldöttük dr. Pándy Kálmán urnoz.

H. H. urnak Mágocs. Tőzegalmot tudomásunk szerint ma csak Vallán kaphat. Levelét elintézés végett elküldtük az illető gyároshoz.

Nyilttér. *)

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ÚRLREZSŐ
SERTÉSBIZOMÁNYOS
=BUDAPEST=
VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakou értékesít.

Büttner egyetemes szárítóján

aszalhatunk **czukorrépa-leveleket** és fejekeket, tengeri-, cichoria- és burgonya-leveleket és szárazakat, lóherét, burgonyát, répát és egyéb mezőgazdasági terményeket. **Büttner czukorrépaszelet-szárítója**. Répa-gyökér értékesítése. **Büttner Rajnai Kazán- és Gépgyár** T. K. sz. Uerdingen a/Rh. szárítótelepek különleges gyára. **115 telep üzemben.**
Vezérképviselőség Magyarország és Ausztria részére:

STEINER és WALLEZS, Bécs I. Graben 16.

Hirdetmény

Tavaszi vetésre ajánljuk, mindaddig míg a készlet tart, első minőségű

„Hanna Pedigree“ árpánkat, mely utótenyésztése az eredeti Kwassitzai árpának. Ezen árpából a magas kormány nagyobb mennyiséget rendelt ez évben több gazdasági egyesület részére. Kívánatra mintát küldünk árajánlattal.

Diószeghi czukorgyár
Pozsonymegye. 3189

Heremagvak:

arankamentes, a bécsi cs. és kir. vetőmag-vizsgáló állomás által ólomzáróval és bizonyítváanyal ellátva:

Vörös-herc legelsőrendű	180.-	kor.
Fehér-herc	140.-	„
Svéd-herc	155.-	„
Csoda-herc	120.-	„

100 kilónként.

Kívánatra mintákat küldenek.

Brüder Stern, Budweis (Böhmen.)
3187

Sörárpa vetőmag,

hazai tenyésztés gróf Dezasse-féle nemesített árpa előállított a hazai sörárpa nemesítése utján. Termőképességre és minőségre nézve versenyez a Hanna árpával. Ára 24 korona ab Nagyszombat állomás zsák nélkül utánvétellel, nagyobb mennyiségnél előnyár. Szives megkeresések.

gróf DEZASSE FERENCZ,
3172 **Bohunicz, Pozsonymegye, czimre.**

Államilag ólomzárólt kizárólag legmegbízhatóbb, **Erdélyi, Háromszéki és Erdővidéki**

lóheremagvak
legjutányosabban beszerezhetők

Erdélyrészi Tárházakban
3118 **Kolozsvár.**

Mintázott ajánlatok kívánatra bérmentve küldetnek.

Eladó 3168

a csákányi béruradalomban (Vasmegye) 12 drb számfeletti, jó tejelő anyaktól származó jól kifejlődött félvér simmenthali 3 éves hasas üsző, továbbá 10 drb 1 1/2 éves nagyon szép félvér tenyészbika, továbbá bőtermő szép duppai zab 100 klgként 16 koronáért ab itteni állomás. Felvilágosítással fenti uradalom szolgál.

Aranka-mentességre szavatolt 8 mm. 1904. évi saját termésű prima lóheremag eladó. Értekezhetni Bárdy Albert birtokosnál, Magyar-Láposon. Mintával készséggel szolgálók, ára Galgó állomásen 190 korona métermázsánként. 353

Kocsi-gyártás.
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipar-
testület védnöksége alatt álló

Kocsi
Árucarnok-
Szövetkezet

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 72. szám.
Ajánl mindennemű hintókocsit. 3117

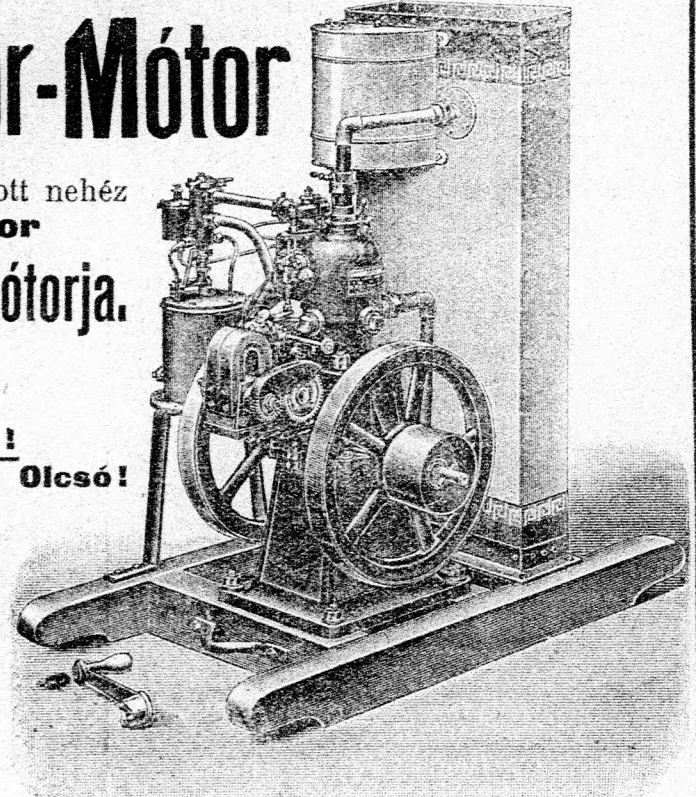

A Reformator-Mótor

uj, minden részében szabadalmazott nehéz kivitelű modellje a **jelenkor** legtükéletesebb benzinmótorja.

Üzembiztos!
Egyszerű!
Pontos!
Olcsó!

SIGNER F. és R.
mérnöki iroda
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 50. sz.
(Király-utca sarok.)

Konkolyt

gazdáknak fűmagmentes kitünő minőségben Fiuméből jutányosan szállit:

Bloch József
BUDAPEST,
V., Wurm-utca 1. sz.

2095

A tisztelt gazdaközönséghez!

A lanyha irányzat következtében

a lóheremagnak
(stiriai lóherének)

folyó évi január hó 1-én megjelent főárjegyzékemben rovatolt
árát hatályon kívül helyezem.

A mostani árak következők:

4. sz. prima primissima 95 korona

(tisztaság 98%, csirakéesség 98%)

4_a sz. legelsőrendű 93 korona

(tisztaság 98%, csirakéesség 97%)

4_b sz. elsőrendű 92 korona

(tisztaság 96%, csirakéesség 96%)

50 kilónkint. Az arankamentességet a kir. magvizsgáló
állomás ólomzára igazolja.

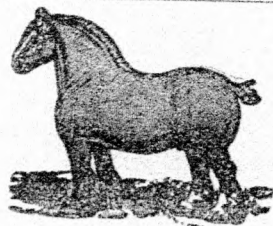
Olasz és amerikai lóherét nem forgalmazok.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

VII., Rottenbiller-u. 33. BUDAPESTEN IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Tenyézmén ardeni, 4 éves, tenyésztésre kitűnően alkalmas, igazolványral Gaal Ernő ur, Boglári gazdaságra által, Somogy megye, 1250 koronáért eladó. 382

Muraközi úri fajú lovak, beszerzésre ajánlom. Minden korban és nemben egyenesen a tenyésztői legutányosabb árban. Nagy uradalmak és iparvállalatok állandó megbízottjai vagyok. Kivánatra r-ferezésiakkal szolgálok. Steiner Hermann, Csáktornya, Zalamegye (Muraköz). 359

Vöröstarka tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Kéőbbi, ugyancsak jármos és beszállítási útról szállítására vállalkozom.

Kitünő friss fejős tehének előleges jelentés után, nálam mindenkor megkínálhatók **küretettség nélkül.** Vevő tetszése szerint választhat.

Henrik Ignác fia Szalónak (Vasm.) 3751

Első minőségű juhleőre Gömörországban, 1900 darab juh, darabonként 1 korona legelőbért, 1905. Április-november hónapokra előzta talál. Bővebb felvilágosítást ad **Vojtko Bezsó ispán, Berzsetén,** (Gömör-megye). 374

Állandóan dus választék **elsőrendű magyarfajta Erdélyi jármosókrók,** valamint 1 és 2 éves **Erdélyi tinókból**

a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvár vasútállomástól 20 perc távolságra. Körülményes felvilágosítást készítek ad:

Alexa Miklós, Szamosujvárt Szolnok-Doboka megye.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökor és üszőborjakat ugyancsak legprimább lekötni való és

Jármosókreit legjutányosabb áron ajánlanak:

Klein Testvérek kls-ozelli kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak.

2 drb igen szép magavető bonyhádi simmenthali 6 éves hasas lehen, 2 drb igen szép bonyhádi-simmenthali 4 éves üsző, 2 drb igen szép t. v. Borkabírtól, éves **előfőleiben** 1450 korona, 4000 drb igen szép Ripária Pontalis anyyra ajtóit, rózling, mézes és csemegéjű la-ajvány, ezre 160 korona. Buxus gomb, tuják, 15 évesek, piro-akác s.b. 8 lőerejű 2700, mozdonyszám. 251100, cséplőszámu Clayton & Shuttleworth-féle 8 lőerejű kútnő karban lévő cséplőgarnitúra, löherkoputó-készülékkel, körfűrész, fűcskenő 2 dobbal, mentőszekrényvel és különféle kézi-eszközökkel, lehen új 1 darab földművelő, kútnő karban lévő fejten koszi, 2 darab finom új ur szánkó, 8 darab 8kő urú, igé szánkó, 8 drb exszipátor, 3, 2 és 1 vasú Sachrendszert és más egyéb eké. 1 darab tüzifűcskenő, 1 drb műtrágyaszórógép Schloer-féle, 1 darab Clayton és Shuttleworth-féle Universal drill sorvetőgép, 1 darab egészen új Shuttleworth féle Hollingsworth szénagyűjtőgép, 3 darab új 3 lúzu burgonyavetelő, illetve barázdázó (tűtő), készülő, 1 darab aranka-lisztő-készülék Löbner szobafalma, 1 drb szeleforosta (Windfeger), 2 drb repeteczkó-válasz ó-készülék, különféle rőpatermelési kézi eszközök, répaárok, ezekreppa lefűző zék, egyéb gazdasági kézi eszközök és szerzők, gátnazsók, vaszponyák stb. stb. Margulit Lajos, Pa. Nagy-Bogdány, u. p. és vasútállomás Devcsér, Veszprém megye. 402

Vogyesek
Egy 8 lőerejű m. áll. használt cséplőgép-garnitúra eladó. Jurenek Lajos gazdaságban u. p. Pta-Tenyő. 378

Eladó lucz- vagy keresztény 10,000 darab különböző kor és nagyságu, darabonként 35 fillér, nagyobb vételnél olcsóbb, vasútállomás Csemődér. Bővebbet Breuer Testvéreknél, Bánokszentgyörgy, Zalamegye. 399

Budán, a Városmajor 1225 darab, melletti a Trombitás uton, 1725 négyzetes nagyságu telek, szabad kézből eladó. Bővebbet Ezer Jánosnál, Pécs. 398

Hanna árpa vetőmag kapható **Maár Zoltán** utjánál (posta) gazdaságában vasútra feladva vevő szájkában mm 17 koronáért. 401

Gazdasági tiszt urak keresetnek, egy gazdasági czikk bevezetésére, saját működési területen vagy más uradalom részére is. Cím: Demeter gyógyszerész, Szésváros. 397

Földbirtok, 1800 holdas prima-telek, birtok tulajdonostól b. vevő eladó, esetleg eladó. Továbbá 1000 és 2000 holdas igen jutányosan bérbeadó. Felvilágosítást ad **Vilmos Nagykanizsa,** 410

Tavaszi vetésre ajánl míg székfajta, értékek 1/3 előzetes megkötésével a többi utánvét mellett, "Szár" vasúti állomásra szállítva. Hofmann Ede Nagy-Németgyháza, u. p. Bleske, Felémegye. 400

Világbíró szahadalom 18 államban. 3185

Stadel-Torkos földmérő-taliga, kapható Stadel gép-üzemben, Győrött.

Eredeti HANNA vetőárpát 2720 ajánl

Vodička földbirtokos. Smrztiz, Hanna, Mähren.

Diszkert kedvelők körjének árjegyüket az Első magyar diszkyerő-faiskolától, Körnenden. 100 fajta tüleveit-fák, lombfák, gyümölcs-fák, díszserjék és rózsafák kaphatók. 343

Eladó elsőrangú Milton-zab vetőmag tavaszi vetésre, mm. ként 18 kor. vevő saját szájkában, Dömötör (Vasmegye) állomásra szállítva. A múlt évi rendkívül száraz időjárásban is kiváló termést adott. Megrendelések intézendők: Bejczy Ödön gazdasági Dömötör (Vasmegye). 386

ÓVÁRI répamag,

duppai zab, tavaszbuza, zárttoku kék mák, pernai lenmag, fűmagvak, luczerna-mag áll. ölmz.

továbbá: **alföldön nagyban terjedő gyorsfejlődést örökítő telivér magyar bikák** kaphatók: **gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában, posta: Koczka.** 741

Kifli-buronyá magnak való métermésszésként, vevő szájkában, vasútra feladva, 20 koronáért eladó. Gróf Béla, N.-Kikindán. 377

Préselt buza, rozs- és zab-szalma bármily mennyiségben kapható **Ehrenreich Béla**nál, Bajmók, Bács megye. 377

Aki földbirtokot, erdőt, melmet fűrésztelést vagy bármily nemű üzletet gyorsan és meletányosan eladni vagy venni akar, küldje megbízását I. K. kézpénz kíséretében Gröz Károlyhoz, az „Inzertionok vásárgy” tulajdonos kiadóhoz, Szászvárosban. 359

Dohánytermelők figyelmébe! MOLLINÓ, melegágy-tekercs, mely évről-évre nagyobb ért hódít. Mintái és leírását kívánatra börtmentve küldünk.

Rosenblüh H. és Társa, Arad. Többek közt a következők állandó nagy fogyaztók. M. kir. dohánykísérleti állomás Debreczen, Herceggimnási intézet, Bajcs-Farkasd. József főherceg uradalma, Kisjenő és Bánkút, Mátész. Döcs Miklós, Dombád. Gróf Döcsényi Lajos, Buj. Gróf Karácsonyi Jenő, Bánk stb. stb. 3182

Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **vásárol**

Krausz Hugó terménykivitelé üzlete Budapest V. Szabadság-tér 6

Eladó elsőrangú Milton-zab vetőmag tavaszi vetésre, mm. ként 18 kor. vevő saját szájkában, Dömötör (Vasmegye) állomásra szállítva. A múlt évi rendkívül száraz időjárásban is kiváló termést adott. Megrendelések intézendők: Bejczy Ödön gazdasági Dömötör (Vasmegye). 386

Eladó sorfának való, 3 éves jeregyefa, 6000 feketé, 30-0 fimenté, 8000 darab sádjegyeje Venni szánó-köszöknak készítséggel szőlő felvilágosításra a Faddi gazdaság. Po-ta és távirat: Fadd, Tolnamegye. 355

Fehér és rózsá, valamint **Magyarok és V. tulin sárga vetőbur-gonya** tavaszi szállásra bármely állomásra, továbbá **ken-derrag, máharmag, len-mag, búkköny, fehér és tarkabab** conventuál bármely mennyiségben legelőszobában beszerezhető, Klein Ferenc és fia cégé, Budapest Andrassy-ut 74. 189

Eladó 300 mm. tavaszbuza, 100 mm. Szeg-avaz, rozs és 300 mm. tavaszi vetésre is alkalmas ősi árpa; továbbá 300 mm. hortensia kolompér és 10-0 mm. kútnő szena; ab kemencei vasúti állomás. Cím: Kállay András, Nyitregyházán. 283

Primaszárz tengerimoslók, foszforsavas takarmány-csontmész 40-42%, különféle olajpogácsa, jutányosan kapható:

NEUBAUER ADOLF gyári meghatalmazottnál **GYÖR.**

Hanvai gazdaságomban 2400 mm. szena eladó, szíz-ras sajipart réten termelt. Felvilágosítást ad **Hanvy József** Czizen, Gömör-megyében. 284

Takarmány-kiviteli tilalom

folytán külföldi köte-sekből visszamaradt **lenmagpogácsát**

10-20 métermésszától kezdve elsőrendű minőségben, a teli hónapokra legelőszobában szállít:

KRAUSZ HUGÓ, erőtakarmány- és termény kivitelé üzlete 2610 BUDAPEST, V. ker. Szabadság-tér 9

Tavaszi buza-vetőmag V. fűrészen trüsztről kapható mm. mésszésként 22 koronáért, csak 8kő őstégen számíthatva Domborári állomásra szállítva, a tükkel bér gazdaság intézőségénél u. p. Domborár. 295

Zólyommegyei birtok ki-terjedése 500 hold, a vasút mentén 520 Hl. szeszöntéggel, új szeszgyárral azonnal **herbendő** Czim a kiadóhivatalban. 357

Gazdák figyelmébe! A szar-mái püspökség föld-végi uradalmából eladó, valódi erdélyi nagyszemű arankekmentes luczernamag, államilag ömlesztve, varratlan szákbán a poroszló vasúti állomáshoz szállítva, 100 kilonként 130 koronáért. Megrendelhetők **Pitzyer Ödön** urnál, Török-Szt. Miklósban, mint szünél ott kapható. 373

Baltaczimmag elsőrendű minőségben, valamint eredeti orosz Lenmag és ső utántermése kapható **Stras-ser Józsefné** fiánál pusztán Kecsegy, posta Tolna-Tamási. 380

Eladók konkolyderézt tizenkettő koronáért csakkal együtt ab Budapest, Veszek használt konkoly és korpa-z-á-kokat, ár megörövezés szerint utánvétell. **Zuckermann Ede** Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 12. Telefon: 590. 384

Gornwall házán, 58 m² fűtőfelülettel 6 atuospáras, kifogástalan állapotban, olcsó eladó. **Bovellbet Greiner Józsefné,** Budapest, Urányi-utca 57. 381

Eladó elsőrangú sörárpa **vetőmag** száz liter 72 kilogramm súlyú Polvák B-lla gazdaságában Nagyvábi-tón (per Trencsén) addig míg a készlet tart, eladó még a vagonon eredeti kwassiczi és tobielani árpákból termelt rendkívül minőségű vetőmag franco-Trencsén-izetbük vasúti állomás métermésszésként 18 korona árban. Tíz métermésszánál csak egy fél megrendelés nem fogadtatik el. A vételár és az elszállításához szükséges szákok a megrendelés alkalmával előre beklendendők. 295

Gőzcséplő-készletek nyilván kijavított állapotban minden nagy-árban előnyben árban szerezhető be, használatukhoz cséplő-készletek új gőzcséplő-készletekre való becserelését kedvő módokat illetet eszközöl és szolgát fel-3188 szállításokra ajánlatl

Szűcs Ödön üzég Baján.

20 darab 2 éves félvér simmenthali bika

eladó

'SIGRAY PÁL pusztá-sándorházi gazdaságában, Fehér-megyében. Posta, távirat, vasutállomás: **Dunapentele.** 3196

Tekintettel a Kosárfűz-kultúra nagy nemzetgazdasági fontosságára, alulírott kezeléség kötelességének tartja ezen, hazánkban még mindig nem eléggé méltatott, nagy jövedelmet hozó, kulturág felkarolására a figyelmet állandóan ébren tartani s nagy fáradság és áldozatok árán létesített s kitüntetett telepéről az érdeklődőknek alkalmas fűzdugványok beszerezhetését jutányos áron lehetővé tenni. Árjegyzékkel kívánatra szolgát:

Irma nemesfűztelep kezelésége Galgócz, Nyitra megye. 3194

Téssek választani!

Emez itt egy mosónő, a ki természetesen a mosónővel jár munkálatokat csak egymásután teljesítheti, a ki a mellett minden kor magas berrigényel s azonban kívül majdnem kivétel nélkül csodálásra méltó nagy "gőz" fejteszt, azaz nagy etvágy-gyal bír.

Ez azonban egy oly mosónő, amely "gőzzel" mosavékül, hogy etvágyat gerjesztene s a mellett a főzést, fűlést, párolgást, fertőtlenítést és mosást egyidejűleg, elhat egyszerre s nem egymásután végzi és ami fő; mindemellett nem követel soha berr!

Tehát mit reszesit előnyben?

A régi eljárás-t, mely idővertetéséggel, bosszusággal és költséggel jár, avagy az új kezelést, mely időben és költségekben kb. 70%-ot megtakarít? Téssek próbálját! A John-féle "telített gőz" mosógép próbára is szellettatik. Kapható:

J. A. John, A. G. Wien, IV., Frankenberggasse 8, 170.

Kérdés az minden szobában az A legkisebb

Betöltendő

Betöltendő

Rotter Béla urnál van tölte.

Gazdasági intéző 4500 holdas birtok kerestetik. Az illető kívánatik, hogy a vezetőszobához és számvételezéshez alaposan jártasságú személyt ajánlatok Szekavato alati Sikray hirdetésit kéretik. Budapest, V. 33. sz.

Gazdasági lakóit v. latali biro gazdaság uradalmában, fűtés, korona, szabad lakás, t. tehéntartás, egy köki szeszgyárral összekötve birtokos önállóan e-egyben részese, **Mátys és Trattner Háromszék megye** óra, állás azonnal elfo-

Botos-ispán kereset bizonyítványt arya- és a mezőgazdaságtudás és állatkozbon jártas azonnali ajánlatok bizonyítványt és bérk megjelölés Jankovits Lajos főbirtokhoz, Szemere, Győr-megye, zendők.

Gazdasági irnok. N. Weimer Albert ur, köhibizományi uradalmat irnok által birtokos. Alás azonnali, másik f. május hó 1-én foglalás Pályázhatnak magyar-gazdasági akadémiát, gazdasági tanítványok jó bizonyítványokkal kez, katonai képzésnek öleget tett, ker egyúttal. Magyar és nyelvi ismeretek birtosa nyelvi ismeretek birtosa v. autatik. Előnyben részesítnek kik gazdasági sz. nek vezetésében, nom. jártas birtok. Fizetés évi 420 és másodan kivül teljes Pályázatok bizonyítvány lottokkal, melyek visszküldetnek, az uradalmi felvilágosításhoz, Kom. Nyitra megye, kútnőhá-

1700 hold bergazdaság, gazdáltsék azonnali belésee, ki telenészek, t. és cukorrepátermelésében jártas, több évi latali bir. Engel Sándor s fenhérvár.

Gazdasági segédet kecsakis o-y megbízható, egyének pályázának, ki hány évi gyakorlatl b. Fizetés másdon kívül ellátás és barmköz. havonként Braun József, 410skér, Somogy.

Gazdasági gépész. szob. ideig-nyoob gazdaságokban t. dött gépész, ki csépl. turák, különféle gazd. eszközök kezelését, javít. teljesen érti, felfogad. igényeket feltüntető ajánl. bizonyítványmácolatokkal szorolva, melyek visszküldetnek, - hivatali czgyár, Hatvan özimzendők

Uradalmi gépész. kereset kilyen minőség. gazd. s gokban buzamozak. tölteit és ért. cséplő és m. gazdasági gépek kezelését javításához. Ajánlatok biz-vány-mácolatokkal, melyek visszküldetnek, a v. 24 nem küldetnek, a igéy feltüntető-érel küldetnek, uradalmi intézőczim alatt Padé, Torontál

Nem

Küldetés ár 15 pengő 1 korona, ezen felül minden szö 4 fillér, kövér betűkkel minden szö 6 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Csakis az országban és a nemzetközön terjedő, továbbá állást keresők és azok hirdetésnyelvi vételénél fel a hadvezetés rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a hirdető címének kitételeivel közöljük. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás

Rotter Béla urnál, Temesvári váro, a hirdető szolgálati állás már be van töltve.

Gazdasági intéző, több évi gyakorlati, egy 450 holdas birtok kezelésére keresetlik. Az illetőtől meg kívánják, hogy a könyvek vezetése és számadás felvilágosítását alaposan értse. Ajánlatok számkönyv 14 jellegű alatt Sikray hirdetési irodájába kérik. Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdasági iskolát végzett, 2-3 évi gyakorlati, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, egy kocsi, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Botos-ispánt keresek, hosszú bizonyítvánnyal, nő, erélyes és megismerkedésben, teljesség és állatgyógyászatban jártas azonnal belépésre. Ajánlatok bizonyítványokkal és név megjelöléssel, Jankovits Lajos főbíróhoz, Szemeré, Győrmege irányába. 321

Gazdasági irnok. Nagy- és kisgazdaságok, 1-2 évi gyakorlati, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

1700 hold bergazdasághoz, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdasági segédet keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdasági gépész. Hosszú és rövid ideig, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Uradalmi gépész keresetlik, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdatiszt, kis családú, vagy gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Nagyságos Jászonszky Béla, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Az Oladi uradalmán egy gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdasági segéd keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Botos iszpánt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Magán szakmunkások, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Állást keresők gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Önálló gazdasági állást keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdatiszt, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Uradalmi kerteszt, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gépész keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdasági tanítványt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Földmivesséskolát kívánok, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Intézőt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Kerteszt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdatiszt állást keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Földmivesséskolát kívánok, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Állatok gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Tenyészállatok gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Mátrában gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Nyiregyháza gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Állást keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Földmivesséskolát és gimnáziumot, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Egy gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Önálló kezelőt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Gazdatiszt állást keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Felmondatlan gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Vadász állást keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Ispáni vagy könyvelőt keresek, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Tenyészállatok gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Mátrában gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Nyiregyháza gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Három hónapos yorkshire tenyésztés, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Tenyész-bikák

gyorsan fejlődő erdélyi-magyar jellegű tenyészetből eladók.

BÁRCZAY GYULA
TISZA-BURA. 3180

Dezso Ödön, Szülő, Nógrád megye, elfogad megrendelést tevére sarga Orpington fajára, darabonként 90 fillér, gyöngygyökű 30 fillér, sarga Orpington kakas 10, jézős 8 koronával darabonként. 33

Fajtisztá, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Erdélyi ökrök, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Eladó 10 db egy és két éves szilárd, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

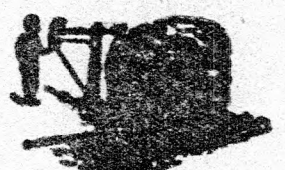
24 db szilárd, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Ajánlok elsőrendű vöröstarka 1-2 éves tinó- és üszörjüket továbbá lekötői vagy járomba való tarka ökröket bármilyen mennyiség szállítására vállalkozom. 266

Spitzer és Weiler Czellődmölk.

A Vanyarci gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Eladó 3 darab tevére, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Marha-Mértegek!

Erős vaskorlással 1500 kilogramm horkorfe tolosulyal vagy sulyokkal mérésre berendező a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

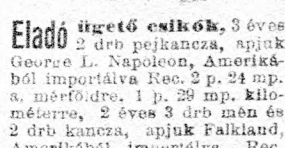
Hid-Mértegek!

Kocsik, szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horkorfe 4 méter hosszú, 2 méter széles, tolosulyival erős és szolid kivitelben.

Raktári-Mértegek!

Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

DÉNES MANÓ mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Eladó 10 db egy és két éves szilárd, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

Erdélyi jármosökrök, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

erdélyi tinók, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

tarka ökrök, gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

tarka tinók gazdasági feladatokat ismerő, 12-15 éves korú, szabad lakás, fűtés, egy telephely, és szorgalmas munkát birtokos önállóan meg tudná végezni. Ajánlatok Budapest, Váci-körút 38. sz. 328

ifj. Baruch Mór birtokos és kereskedő Gyulafehérvár 3151

Nem okleveles gazdatisztek

gyakorlati vizsgájához ajánlott **összes segéd-könyvek** megszerezhetők a „Patria“ részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. VAVAVAVA

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gözekével

hajlandó vagyok elváltalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepitésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, gőzszántási vállalkozó BUDAPEST-KELENFÜLD.

A budapesti tenyészállatvásárokon és kiállításokon többször díjazott telivér simmenthali tenyészethől

12 drb. tuberculin-oltásra nem reagáló

1 $\frac{1}{4}$ —2 éves hágóképes bika eladó.

BURGER PÁL

KÖLAPOS, POSTA NYIREGYPÁZSA.

3184

Gróf Almásy Imre pusztaszántási uradalmában **eladók:**
8 darab 2—2 $\frac{1}{2}$ éves, 2 drb 3 éves

magyar bika,

melyek a gróf Almásy-féle sarkadi ősi gulyától átvett tehén után származnak, tisztán, minden idegen vérkeverés nélkül.

8 darab 2 éves, 8 darab 1 éves **hazai**

fésűs gyapjas kos.

Czím: **Uradałmi igazgatóság,** vasut, posta: **Pusztá-Poó.**

3195

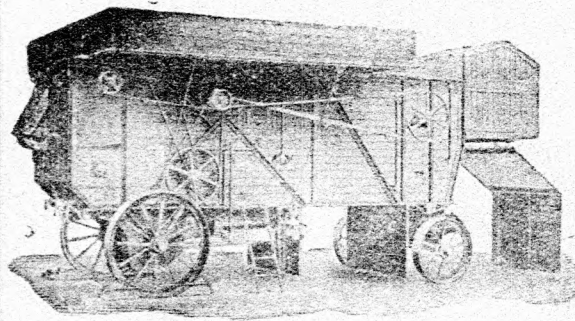
Szalmaeladás.

Körülbelül 6000 mm. tavalyi őszi, kb. $\frac{1}{3}$ részben rozs, $\frac{2}{3}$ részben buzaszalma **3** kor. mm.-kint ab Székelyhíd vasuti állomás, eladó. Prést vevő adja, munkát uradalom végzi. Ajánlatok:

„Székelyhídi uradałmi számtartóság“

intézendők.

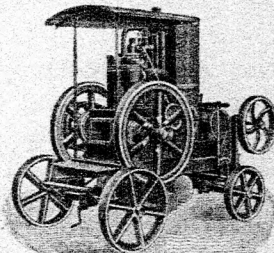
3193

ROBEY-féle világhírű eredeti angol cséplőkészletek,

„ATTILA“ legkiválóbb benzinmotor-locomobilok verőléczes dobbal ellátott vasrámás cséplőkkel párosítva

SZÜCS ÖDÖN-nél Budapest, Nagymező-u. 66.

„Patria“ nyomdai részvénytársaság nyomása. Az Első Magyar Papiripar r.-t. papirosán. Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

A „Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság“ Szegeden ajánl a legjutányosabb árban

gözeke sodronyköteleket

a legnagyobb hordképességű angol tégely aczélból, továbbá

manila kévekötfonalat

minden aratógépnél használható, gombolyításban és kézi kéve- és porció-kötő zsineget favégekkel.

Ugyanott legelőnyösebben beszerezhetők gazdasági kötél-árak: istráng, kötőfék, kocszi- és szénakötél stb. továbbá valódi kenderzsákok.

3186

Olcsó fák és cserjék

kaphatók a felosztott **istvántelki faiskolában**

Rákospalotán.

Fák darabja **30—40** fillér.

Bokrok darabja **8—10** „

Árjegyzék és értesítés kapható:

Budapest, IX. ker., Vendel-utca 3. sz.

3197

59/905.

Pályázati hirdetés.

A zalamegyei gazdasági egyesületnél lemondás folytán megürült

titkári állásra

ezennel pályázat hirdetik.

Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy a **2000 korona évi fizetés, 400 korona taksér,** nemkülönben a hivatalos minőségű utazási költségek megtérítés- és kiküldetéseknek megállapított napidíjakkal javadalmazott állásra, az elnökséghez intézett és okmányilag felszerelt folyamodásokat — az egyleti titkári hivatal utján — legkésőbb **márczius hó 10-ig** benyújtsák.

Az illeték okmányokkal igazolni tartoznak, hogy szakképzettségüket a magyaróvári gazdasági akadémián, vagy egy hazai gazdasági tanintézetben legalább is jó minősítéssel megszerették és gyakorlati ismeretekkel bírnak.

A megválasztott tartozik a zalavármegyei központi mezőgazdasági bizottság jegyzői és előadói teendőit is ellátni, miért évenként megállapítandó tiszteletdíj jár.

Egyenlő minősítés esetén előnyben részesülnek oly egyének, kik hasonlóképpen már működtek, a fogalmazásban kellő gyakorlattal bírnak és a gazdasági szakirodalomban is jártasak.

A választás egy évi próbaidőre történik. A megválasztott állását **1905. évi márczius hó 15-én** elfoglalni tartozik.

Kelt Zalaezerszegen, a zalamegyei gazdasági egyesület 1905. évi márczius hó 4-én tartott igazgatóválasztmányi gyűlésében.

ifj. Voigt Ede
g. e. titkár.

Hertelendy Ferencz
gazd. egyl. elnök.

3163

AZ O

Az országos

Nem
Egész évre 20 k

AZ „OMG

XXII.

Az Ország
XXII. tenyész
hó 25. és 26.
Tattersall rész
Keleti pályaudv

A vásár
miniszter 6000
kitűzött egy 20
tiszteletdíjat, m
tenyészértékkel
kiadni. Rendel
K.-ás tiszteletdíj

A vásár
egyetemben az
szétküldötte. K
hogy ha téved
bejelentési ny
OMGE. titkári
Köztelek-utca

A tenyész
és eszköz-kiáll

Szupe

Egyesület
műtrágyaközvet
tekintetben jó
ségnek, főleg a
trágya maximál
rozta s lehetőle
emelését.

Az 1905.
dést kötött 1000
szállítására a
társasággal, a
A 16—18
ható foszforsav
kilogramm-perce
vasuti állomása

gazo

Magy